

టాల్ స్టాయి జీవితం

రచయిత :

మహీధర రామమోహనరావు.

“విశేషమైన ఘటనలేమీ లేని యీ జీవిత చరిత్ర నెపో
లియన్, కాపెనోవా, లివింగ్స్టన్ల జీవితములకన్న హృద
యాకర్షకంగా ఉంది. దానికి కారణం టాల్ స్టాయి లోని
గొప్పదనమే.....”

లియోనాడ్స్ ఫుల్ఫు

విశ్వసాహిత్యమాల, రాజమండ్రి.

Life of Tolstoy by M. Rama Mohan Rao,
Published by Viswa Sahityamala,
Rajahmundry.

FIRST EDITION 1935 JULY.
SECOND EDITION 1956 MAY.

అనంతీ ప్రెస్, రాజమండ్రి.

మొదటి ముద్రణ పీఠిక

ఒకజాతి అభివృద్ధికి రావాలి. అంటే ముందా జాతిలో ఉత్తమమైన వాఙ్మయం నిర్మించబడాలి. ఆ వాఙ్మయం నిర్మించే ప్రయత్నంలో మే మితర దేశీయుల రచనల కనువాదాలు చేయమనడం, పరదేశీయుల అధికృతను హర్షించమనడం గొప్ప తప్పు. ఎందుచేతనంటే విజ్ఞానం ఒక జాతియొక్క సొమ్ముకాదు.

అల్లాగే.....

ఏ మనిషైనా అభివృద్ధిలోకి రావాలన్నా, విజ్ఞానవంతుడు కావాలి అన్నా, ప్రపంచ సాహిత్యం అంతా ఆకళింపుకు తెచ్చుకోవాలి. ప్రపంచ విజ్ఞానంలో తనకీ హక్కుందని జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవాలి. అందులో కూడా గర్వం - అహంకారం - అభిమానం - పొందడం వ్యర్థం !

ప్రతి మనిషీ - ప్రతి జాతీ - "తనది" అనే గర్వంలో ప్రపంచం కేసి చూడకుండానే స్వకీయ వాఙ్మయం నిర్మించుకోవాలని తలస్తూంటుంది. ఆ ఉత్సాహానికి ఫలితం అపజయమే ! ఎందుచేతనంటే ఏ జాతీనా అభివృద్ధికి రావాలన్నా, ఏ వాఙ్మయమేనా అభివృద్ధిలోకి రావాలన్నా, ప్రపంచ సంఘట్టనం అవసరం. ప్రపంచంతో సంబంధం పెట్టుకోని భాష - వాఙ్మయం - సంస్కృతములాగే ప్రచారాన్నుంచి దూరమైపోతుంది -

అందుచేత నో పాతకుడా :

ఏ జాతికైనాసరే పతనాభివృద్ధులు కల్పించగలది

ఏ మనిషినైనా జ్ఞానాజ్ఞానాలలో ముంచేసేది ఐన సాహిత్యం నిర్ణయించుకొనడంలో సావధానంగా ఉండు.

విషయ సూచిక

టాల్ స్టామ్ జీవితం

పరిచయం	9
బాల్యం	12
విద్యార్థిగా	17
రచనారంభం	21
యుద్ధరంగంలో	28
కర్తవ్యనిర్ణయం	36
వివాహం, గ్రంథరచన	46
తత్త్వాన్వేషణము	58
ఏది సత్యం? ఏది శాశ్వతం?	66
ప్రభుత్వ నిర్బంధాలు	75
కళలంటే?	83
చరమదశ	93

.

టా ర్ స్టా యి జీ వి తం

.

“ప్రేమ — పరిశ్రమ”

మానవ జీవితమునకు ముఖ్యవసరములు.

— టాల్ స్టాయి.

టాల్ స్టాయి జీవితం

విద్యార్థిగా

టాల్ స్టాయికి పదిహేనేళ్లు వచ్చేవరకు మాస్కోలోనే చదువు కొన్నాడు. అక్కడి పాఠశాలలో ప్రారంభికవిద్య పూర్తియైనంతనే కళాశాలలో చేరి చదువ నిశ్చయించి ప్రసిద్ధికెక్కిన “కాజాన్” విశ్వవిద్యాలయంలో 1843లో చేరేడు. కాజాన్ విశ్వవిద్యాలయం కేవలం జమిందార్ల బిడ్డలకొరకే వుట్టింది. దరిదుల కా కళాశాలావరణలో కాలుపెట్టడానికే నా అవకాశం లేదు. అక్కడి జీతాలు, ఖర్చులు, భరించగలవాళ్లు ధనవంతు లొక్కరే.

కళాశాలలో చేరిన మొదటి యేడాది టాల్ స్టాయికి ప్రాచ్య భాషలమీద బుద్ధిపారింది. కాని, విద్యావిధానంలోని లోపం ఆతని ఉత్సాహాన్ని చంపేసింది. ఎన్నడూ మార్పెరగని ఆ పూర్వ ధోరణి చదువుమీద అసహ్యం కలిగించింది. విద్యా ధ్వుల స్వతంత్ర శక్తిని, విమర్శాశీలాన్ని ప్రోత్సహించని పాఠ్య పుస్తకాలు, సహించలేని గురువులు; ఆతని స్వతంత్రతాభి ప్రాయా లకీ, విచారపూర్ణ స్వభావానికి నచ్చలేదు. కనుక పాఠశాలలో చేరిన కొద్దిరోజులలోనే విద్యార్థు లందరికీ వలెనే యాతని మన స్సుకూడా నిర్దీపం, నిరుత్సాహకరం అయిన పాఠ్య పుస్తకాల

నుంచి మళ్ళీ, మనస్సు నుత్సాహపెట్టి తాత్కాలికంగానైనా జీవితంలో సౌఖ్యలేశం కనబరచగల వస్తువులను వెతికడం ఆరంభించింది.

ఆ రోజులలో “కాజాక్” విలాస వస్తుసామగ్రికి ప్రసిద్ధి కెక్కిన పట్టణాలలో ఒకటి. నాటకశాలలు, నర్తనశాలలు, మద్యశాలలు, జూదపుటిళ్ళు, పడుపుటిళ్ళు, ఒక్కటేమిటి-సకల వ్యసనాలకీ కాజాక్ నగరం పేరు పొందింది. గొప్పగొప్ప జమీందార్లు, ధనికులు, రాజవంశీయులు వాటిని పోషించేవారు. విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుపేరు చెప్పి చేరిన జమీందార్ల పిల్లలంతా చదువుసంధ్యలు కట్టిపెట్టి యీ భోగవిలాసాల నెంటు పడేవారు. టాల్ స్టాయి కూడా సహాధ్యాయుల మాదిరిగానే కాజాక్ నగరవీధులలో స్వేచ్ఛావిహారాలారంభించేడు. ఆటపాటల హడావిడిలో కళాశాలలోని పాఠాల ధోరణే ఉండేదికాదు. స్వేచ్ఛా విహారాలలో పాఠ్యపుస్తకాల జ్ఞాపకం ఉండేదికాదు. తత్ఫలితంగా ఆ సంవత్సరం టాల్ స్టాయి సాలుసరి పరీక్షలలో పరాజయం పొందక తప్పినదికాదు.

మరుసటి సంవత్సరం టాల్ స్టాయి కళాశాలలో మరొక విషయం తీసుకొని చదవడం ఆరంభించేడు. ప్రాచ్యభాషలు తన కుత్సాహకరంగా లేవని న్యాయశాస్త్రం తీసుకున్నాడు. కళాశాలలో చేరిన మొదటి రోజులలో వెనకటి సంవత్సరం జరిగిన పరాభవానికి సిగ్గుపడి పుస్తకాల విషయంలో కాస్త శ్రద్ధ కనబరచేడు. కాని, ఆ విషయంకూడా అరిని కుత్సాహం ఇయ్యలేక

పోయింది. అతడెంత ప్రయత్నం చేసినా మనస్సు పుస్తకాల మీదికి వెళ్లేది కాదు. చిట్టచివరికి పరీక్షల ఫలితం పూర్వవిధంగానే జరిగినా అతడు చేసిన ప్రయత్నం, విమర్శనా, ఆతనికి న్యాయశాస్త్రంలో కొంతజ్ఞానం కలగజేసినాయి. పరీక్షల ఫలితం వ్యతిరేకంగా తేలగానే అతనికి నిరుత్సాహం పుట్టి మళ్ళీ మామూలు మార్గం త్రొక్కేడు.

అభిమానించి తీసుకున్న రెండు శాస్త్రాలలోను వరా జయం పొందడానికి టాల్ స్టాయి బుద్ధిహీనత కారణంకాదు. అసాధారణ బుద్ధి దానికి కారణం. అత డే విషయాన్ని నా సులభంగా గ్రహిస్తాడు. ఆలోచించగలడు. విమర్శించగలడు. ఆతని కభిరుచియున్న విషయాల నాలోచించడంలోనూ, ఎంతకఠినమైన విషయాన్నినా అతిచులకనగా గ్రహించడం లోనూ— అతని బుద్ధి చాలా తీవ్రంగా ఉండేది. ఏ విషయాన్నినా విమర్శించి స్వతంత్రంగా తన అభిప్రాయాన్ని నిర్ణయించుకొనేవాడు. కాని ఎవరో చెప్పినారని కళ్ళుమూసుకుని తలవూపే రకం కాదు. ఉన్న తాదర్థాలూ— స్వతంత్రాభిప్రాయాలూ కలిగి— తీవ్రమైన బుద్ధిగల యాతనివంటి విద్యార్థులు తమబుద్ధిని గురువులు చెప్పే చిన్న చిన్న విషయాల మీదనే కేంద్రీకరింపచేసి, వాటిలోనే క్రిందు మీదప్రతూండడం చాలాకష్టం. అసంభవం. తెలివితేటలు, స్వయంవ్యక్తిత్వం ఉన్న విద్యార్థులు సామాన్యంగా పరీక్షలలో దండయాత్రలు సాగిస్తూ ఉండడం, వట్టి మట్టి బుర్రలు చులకనగా పరీక్షలలో నెగుతుండడం ఈ కారణంచేతనే. సామా

న్యంగా ప్రస్తుత విద్యా విధానములో పుట్టి పెరిగిన ఏ వ్యక్తి స్వతంత్రమైన ఆదర్శాలు, అభిప్రాయాలు ఉన్నవాడిని సహించడంకష్టం. ఎప్పుడూ ఎవ్వరినో అనుకరిస్తూ, ఎంగిలి మాటలతో కాలక్షేపం చేసేవాణ్ణి చూస్తే గురువులకీ, ప్రజలకీ, పరీక్షకులకీ ఎంతో అభిమానం- ప్రేమా కూడా.

టాల్ స్టాయి పరీక్షలలో నెగ్గినా- మానినా న్యాయశాస్త్రాన్నే చదువుతూ, 1848 వరకు “కాజాక్” లోనే కాలక్షేపం చేశాడు. ఆ సంవత్సరం డిమెట్రీ తనచదువు పూర్తిచేసి ఇంటికి ప్రయాణంకట్టేడు. టాల్ స్టాయికి కూడా తన స్థితిగతులు చాలా అసహ్యంగా కనిపించినాయి. చదువుపేరుచెప్పి తానిక్కడ కాలక్షేపం చెయ్యడం తన జీవితం వ్యర్థంగా పాడుచేసుకోవడమేనని నిశ్చయించినాడు. వెంటనే పుస్తకాలు, బట్టలు సర్దుకొని కళాశాల చదువు కొక్క నమస్కారంచేసి అన్నగారితో వెళ్ళి యింటికి చేరుకున్నాడు.

టాల్ స్టాయి జీవితం.

రచనారంభం.

అతడింటికి వచ్చునంతకు అతని జీవితంలో శాశ్వతమైన మార్పు గలిగించగల పరిస్థితులు ప్రత్యక్షమైనాయి. ఆ రోజులలో రష్యా దేశంలో ఒకవిధమైన బానిసత్వం అమలులో ఉండేది. ప్రతీ దేశం లోనూ ఉన్నట్లే దేశంలోని భూమి అంతా జమిందార్లనబడే ఏ కొద్దిమంది చేతులలోనో వుండేది. మిగిలిన ప్రజలంతా ఒక్క భోజనానికేకాక ఇంటి స్థలాల కొరకుగూడా వాళ్ళనే ఆశ్రయించవలసివచ్చేది. ఏనాడో జమిందార్ల నాశ్రయించి వాళ్ళ భూములలో కాపురాలుండి- వాళ్ళ భూములు కొళ్ళకుచేస్తూ వచ్చిన ప్రజలు కాలక్రమేణ ఆ జమిందార్ల బానిసలుగా పరిణమించేరు. భూములతోపాటు వాళ్ళకూడా యజమానుల స్వంత ఆస్తులతో చేరిపోయారు. వాళ్ళక్కడనుంచి పోయేటందుకు చట్టా లొప్పవు, జమిందా ర్లిష్టపడ్డా, క్రయవిక్రయాలలో భూములతో పాటు అందులోవున్న ప్రజలు కూడా చేతులు మారవలసిందే. వాళ్ళ కేవిధమైన హక్కులు లేవు. ఏ చట్టాలు, ఏ ప్రభుత్వం వాళ్ళ కష్టనిష్టురాలు విమర్శించలేదు. వాళ్ళకి స్వత్వం అన్నదిలేదు. స్వతంత్రంముండేలేదు. వాళ్లు జమిందార్ల సౌఖ్యవిలాసాలు సమకూర్చే సజీవయంత్రాలు. అంతా అన్వతంత్రు

లుగా ఉండడంచేతనే జమీందార్లు వాళ్ళయెడల చాలా నిరంకుశంగా ప్రవర్తించేవాడు. కొట్టినా, తిట్టినా, చంపినా అదే మనడానికి వీలేదు. కోర్టులకెక్కడానికి సామర్థ్యంగానీ, స్వాతంత్ర్యంగానీ ఆ నిర్భాగ్యులకు లేదు. ఏవిధంగానైనా తంటాలుపడి కోర్టుకెక్కినా ప్రభుత్వం అంతా జమీందార్లదే కనక న్యాయం జరగడం మాట అల్లావుంచి ఎదురు వీళ్ళకే బాధ కలిగేది. ప్రాణహాని కలిగించినా, మానహాని కలిగించినా ఎదురుమాట చెప్పడానికి వీలేనంత నిరంకుశంగా ఆ జమీందార్ల జులుం జరిగిపోతూండేది.

లియో టాల్ స్టాయ్ చదువుచాలించి స్వగ్రామం చేరు కొనేటప్పటికి పరిస్థితులిల్లా ఉన్నాయి. ఈదురన్యాయం దేశంలో చాలాకాలం నుంచి వేళ్లుపారి ఉన్నా లియో విద్యాభ్యాసం పేరుచెప్పి జ్ఞానం వచ్చినప్పటినుంచీ సబ్బణాలలో ఉండిపోవడం చేత పల్లెటూళ్లలో జరుగుతూవున్న ఈ అన్యాయాలెప్పుడూ అతని కంట బడలేదు. జ్ఞానం వచ్చినవెనక పల్లెటూళ్లవైపు కన్నుత్రిప్పుట కిదే ప్రథమ పర్యాయం.

విపరీతమైన స్వాతంత్ర కాంక్ష గల లియో ఆ ప్రజల అస్వాతంత్ర్యపు బ్రతుకును చూచి సహించలేక పోయేడు. శోడి మానవులు ఆ విధంగా బాధలు పడుతుంటే, ప్రజలవైపునకు దృష్టి మరల్చుకపోవడం అతనికి చాలా విచారం కలగచేసింది. వెంటనే ప్రజలదృష్టి నావంకకు త్రిప్పి, బాధలతో చివికిపోతూ వున్న బానిసల పరాధీనత్వం పోగొట్టే ప్రయత్నం చేయాలని

నిశ్చయించేడు. ఆ అమాయకుల దురవస్థలు చూడడం, వినడం వల్ల కలిగిన హృదయ వేదన సంతా కలంలోంచి ప్రవహింపజే శాడు. వాళ్ళ కష్టాలు, వాళ్ళకి జరుగుతున్న అన్యాయాలు- నర్సిస్తూ, జమిందార్లు ఆ దరిద్రులకి స్వాతంత్రం ఈయవలసిన అవశ్యకతని ప్రకటిస్తూ “ఒక భూస్వామి ప్రాతః కాలక్షేపం” అను చిన్న నవల వ్రాసి ప్రకటించేడు.

అతని యీ ప్రయత్నం ప్రజలలో కొంతవరకు సంచలనం కలిగించింది. కాని ప్రజలయొక్క ఆవేశాన్ని, ఉద్రేకాన్ని కార్యరూపంలోకి తేగల శక్తి లియో దగ్గర లేదు. ఆనాటి కాతని యభిప్రాయా లల్లాంటి ఘనకార్యాలు నిర్వహించ గలంత సమర్థంగా లేవు. తలపెట్టినపని నిర్వహించ బడేదాకా ఓ పగ్గం లాగగల ఓపికా స్థైర్యం కూడా అతనిలో తక్కువే. ప్రజల బాధలు, జమిందార్లు చేసే దురంతాలూ చూసిన మీద కలిగిన ఆవేశంలో తన జీవితం అంతా వాళ్ళని బాగుచేసేటందుకు వినియోగించాలని నిశ్చయించినా, ఆ అభిప్రాయాలు త్వరలోనే అడుగున పడ్డాయి. తన హృదయంలో సుఖం, భోగం, విలాసాలమీద ఆశ యింకా చల్లారలేదు. పొంగుతున్న యశావసర క్తం, చేయిమునగా డబ్బు, మంచి ఆరోగ్యం, సౌందర్యం అన్నీ కలసి అతని మనస్సుకు నిలకడ లేకుండా చేసేశాయి. అతని భోగతృప్తి ప్రశాంతముగా, విశేషం మార్పులేకుండా ఉండే పల్లెటూరి జీవనం మీద కంటే ఉత్తేజకంగా ఉండే పట్టణవాసజీవ

నంమీద అభిమానం చూపింది. వెంటనే టాల్ స్టా యి తన ఆదర్శాలకి స్వస్తి చెప్పి మూటముల్లె సవరించుకొని, సెంటు పీటర్సు బర్గ్ చేరు కున్నాడు.

పెట్రోగ్రాడ్ చేరుకున్నాక లియో టాల్ స్టా యి జీవితం సంపూర్ణంగా నైతికపతనానికి పాల్పడింది. పేకాట, జూదం, త్రాగుడు మొదలైన దుర్వృత్తుల కలవాటుపడిపోయినాడు. డబ్బులేనప్పుడు అప్పులు ప్రారంభించేడు. దానితో వలసినన్ని దుర్గుణాలు పట్టుబడ్డాయి. దానికి తగినట్టే ఆతని మనస్సు కూడా సైర్యం అనేది ఎరగకుండా నిముషాని కొకదారి త్రొక్కింది. ఒక క్షణంలో దేశాలు తిరగాలని కోరిక. మరునిముషంలో కళాశాల చదువు పూర్తి చెయ్యాలని దుగ్ధ. ఒకమాటు దేశసేవ, ప్రజాసేవ చెయ్యాలనే ఆదర్శం. వెంటనే మనుష్యజన్మ భోగ విలాసా లనుభవించడానికే యనే భావపతనం. ఒకక్షణంలో సాహిత్యసేవ చేసి కీర్తిగడించాలని ఆశ. మరొక క్షణంలో యుద్ధరంగంలో పేరు పొందాలని కోరిక. ఈ విధంగా ఆతని మనస్సు చుక్కాని లేని పడవ మాదిరిగా, యింద్రియవాంఛలు ఏమూల కీడుస్తే ఆ మూలకి పరుగులు పెట్టుతూ ఉండేది.

రెండేళ్ళకు పైగా లియో టాల్ స్టా యి యీ విధంగా అస్థిరజీవితం గడిపి కడకు విసిగి పోయినాడు. అతి పరిచయంచేత భోగాలమీద ఆసక్తి తగ్గింది. ఎక్కడికైనా వెళ్లి పోయి ప్రశాంతంగా జీవించాలని కోరిక వుట్టింది. దానికోసం అప్పులు పెరిగి

పోయినాయి. తీరే వుపాయం లేదు. ఏ సైన్యాలలోనో చేరి అప్పులు తీర్చాలని నిశ్చయం కలిగింది.

సరిగ్గా ఘటనలు కూడా అనుకూలపడి టాల్ స్టా యి పతిత జీవితం ఉద్ధరించబడడానికి అనుకూల్యా లేర్పడినాయి.

లియో పెద్దన్న గార్లైన నికోలస్ డిమెట్రీ కాబాకా కళా శాలలో విద్య పూర్తి చేసుకుని సైన్యాలలో ఉద్యోగిగా చేరేడు. వెంటనే కకేషియా ప్రాంతాలలో ప్రజావిప్లవం అణిచివేయ్యడానికి పంపబడుతూన్న ఫిరంగిదళంలో ఉద్యోగిగా అక్కడికి పంపబడ్డాడు. 1851 లో డిమెట్రీ కొన్ని నెలలపాటు ఉద్యోగిగానికి సెలవుపెట్టి స్వగ్రామం వచ్చేడు. తమ్ముని స్థితిగతులు చూచేడు. ఆ పువ్వులరంగణ్ణి ఇంక ఈ ప్రదేశంలో వదిలేస్తే లాభం లేదనుకున్నాడు. ఉన్నాడా అంతకంతకి అతని జీవితం ధ్వంసం అయిపోతుంది. ఏదైనా పనిలో ప్రవేశపెడితే ఆతని పరిస్థితులు మారవచ్చునని ఆత డూహించేడు. మంచి చెడ్డలన్నీ ఆలోచించి తమ్మునితో తన అభిప్రాయం అంతా చెప్పి తనతో “కకేషియా” రమ్మన్నాడు.

అవకాశం దొరికితే ఎక్కడికైనా పోదామని చూస్తున్న టాల్ స్టా యి అన్న గారి ప్రస్తావనకి వెంటనే అంగీకరించేడు. పేకాటలలో పెట్టిన తాకట్లూ, విలాసాలకోసం చేసిన అప్పులూ, నెత్తిన తన్నుతూన్నాయి. వాటిని తీర్చడానికి ధనం అవసరం. లియో టాల్ స్టా యి ఆకాశ హర్యాలు నిర్మించుకుంటూ అన్న గారి వెంట “కకేషియా” చేసుకున్నాడు.

“క కేషియా” చేరుకొన్న కొద్దిరోజులదాకా టాల్ స్టా యికి పూర్వవాసనలు పడల లేదు. అక్కడకు వెళ్లిన తర్వాత కూడా కొద్దిదినాల దాకా వేట, జూదం, పేక, త్రాగుడు మొదలైన దుర్వ్యసనాలు విడిచిపెట్టలేకపోయాడు. దగ్గరనే వున్న డిమెట్రీ మరల హెచ్చరించడంతోనే కళ్ళు తెరచేడు. ఒక్కమారుగా తన దుర్వ్యసనాలకి సెలవిచ్చేడు. వెంటనే టిఫలిన్ నగరం చేరి సైనిక కళాశాలలో పేరు చేర్పించు కున్నాడు.

టాల్ స్టా యికి చదువుమీద యెక్కడలేని శ్రద్ధా కలిగింది. కాలేజీలోని ఉపన్యాసాల విషయంలో విపరీతమైన శ్రద్ధ తీసు కున్నాడు. ఈ లోపుగా తనకు చిన్ననాటినుంచీ సాహిత్యం మీదనున్న అభిమానం పెంపొందించుకొన్నాడు. ఇప్పు డాతని బద్ధకం, దుర్వ్యసనాలు ఏమైపోయినవో అతడా వైపునకేనా తొంగి చూడడంలేదు.

టిఫలిన్ కళాశాలలో చదువుతూ ఉండగానే లియో ‘బాయిండ్’ (Boyhood) అనే తన రెండవనవల పూర్తి చేసేడు. అది పూర్తైపోయినంతనే పెట్రోగ్రాడ్ నుంచి ప్రకటింపబడుతూ వున్న ఒక మాసపత్రికలో ప్రకటించడం కొరకు పంపించేడు. ఆ పత్రికా సంపాదకుడు రష్యాలోకెల్ల పేరుపడ్డ కవుల రచనలే గాని ప్రచురించేవాడుకాదు. లియో టాల్ స్టా యి నవల ఆతని దృష్టి పూర్తిగా ఆకర్షించింది. సంపాదకుడా నవలను మంచి ఉత్సాహం-సంతోషం వెలిబుచ్చుతూ ప్రకటించేడు. సంచికలో

సంపాదకుని అభివందనాలతో ప్రచురింపబడ్డ తన గ్రంథాన్ని చూచుకొని లియో టాల్ స్టాయి సాహిత్య జీవితంలో తాను పొందగల యభివృద్ధిని తలచుకొని పొంగిపోయేడు.

టాల్ స్టాయి ఆ సంవత్సరం షరీక్షలలోకూడా ఉత్తమ తరగతిలో కృతార్థుడైనాడు. పరీక్షాఫలితాలు ప్రకటించ బడి సంతనే సైన్యాలలో ఉద్యోగం దొరికింది. ఆ రోజులలో కేకేషి య్ ప్రజలలో రేగుతూన్న విప్లవాన్ని చల్లార్చి వాళ్ళనణిచి నెయ్యడానికై నియమించబడ్డ సేనలలో ఫిరంగి సైన్యములో ఆతడుకూడా ఒక ఉద్యోగిగా నియమించబడ్డాడు.

టాల్ స్టాయ్ జీవితం.

యుద్ధరంగంలో

లియో టాల్ స్టాయ్ మహాత్మాహంతో ఉద్యోగ ధర్మాలు నెరవేరుస్తూ కొంతకాలం వెళ్ళబుచ్చేడు. కాని, ఆతని మనస్సు చాలాలోజలా పనియం దుత్సాహం చూపలేదు. ప్రజలను భయపెట్టేటందుకు నాలుగు వీధుల మొగలలో ఫిరంగులతో కొలువుచేయడం, తుపాకులు భుజాలమీద వేసుకొని వీధులవెంబడి కవాతు చేయడం, ఆ ఆర్భాటాలు-అట్టహాసాలు, లియో ప్రకృతి కెంతమాత్రం సచ్చలేదు. ఇంక నాతడు వీలు, సెలవు దొరకినప్పుడల్లా కేకేషియన్ పర్వతాలలోని ప్రకృతి దృశ్యాలలో తన్మయుడై విహరిస్తూనో, వేటాడుతూనో, మాస పత్రికలకి చిన్న చిన్న కథలు వ్రాస్తూనో, భవిష్యత్తంతా ఊహించి త్రాల్తో అలంకరించుకొంటూనో, కొంతకాలందాకా మనస్సు కుత్సాహం కల్పించుకున్నాడు. కాని, ఆ ఉత్సాహం కూడా చాలాలోజు లుండలేదు. సైన్యాలలో వ్యర్థంగా పడి ఉండడం ఆతనికి సచ్చిందికాదు. వెంటనే తన ఉద్యోగానికి రాజీనామానిస్తూ కాగితం పంపించేడు.

ఇంతలో ఆతడు పంపించిన రాజీనామా పత్రం ధృవ పరచకుండానే టర్కీ-రష్యాలమధ్య చరిత్ర ప్రసిద్ధమైన “క్రిమియా” యుద్ధం ప్రారంభమయింది.

1774 వ సంవత్సరములో టర్కీ-రష్యాల మధ్య నొక సంధి జరిగింది. ఆ సంధిప్రతిలోని కొన్ని సంధిగ్ధ వాక్యాల కర్థ సమన్వయం చేయడానికి, పాలిస్టయిక్ లోని క్రైస్తవ పుణ్య స్థలాలమీద అధికారనిర్ణయం పేరుచెప్పి ఆ రెండు ప్రభుత్వాలు తుపాకు లెత్తినాయి. వాటి ననుసరించి నెమ్మది నెమ్మదిగా ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్స్, సార్డినియా ప్రభుత్వాలుకూడా యుద్ధరంగంలో కాలుపెట్టినాయి.

యుద్ధం ప్రకటించ బడగానే లియో టాల్ స్టాయి తాను పంపిన రాజీనామా పత్రాన్ని ఉపసంహరించుకొని యుద్ధరంగం లోనికి పోవడానికి అనుజ్ఞకోరేడు. ఆ సమయమున టాల్ స్టాయి మేనమామ “గోప్ చెకోఫ్” రాకుమారుడు రష్యా సేనాధ్యక్షుడుగా ఉన్నాడు. “గోప్ చెకోఫ్” వెంటనే లియో ప్రార్థన సంగీకరించి తన సహాయసేనాధిపతులలో ఒకణ్ణిగా చేర్చుకొని రణభూమికి పంపడాని కిష్టం చూపేడు.

యుద్ధం ఆరంభం అయింది. ఇరుపక్షాలూ ముట్టడు లారంభమైనాయి. వెంటనే 1854 నవంబరు నెలలో లియో టాల్ స్టాయి యూరపియక్ టర్కీ సరిహద్దులోనున్న “శవ స్టోపల్” దుర్గం రక్షించుతూన్న ఫిరంగి సైన్యాలకి నాయకుడుగా నియమించబడ్డాడు. యుద్ధకళలో ఆతడిచ్చిన ఉత్తమ పరీక్షా, కేకేషియాలో నాతడు చూపిన సామర్థ్యం, అతని కిట్టి పూచీగల ఉద్యోగం ఇప్పించింది. సామాన్య సైనికుడుగాగాక

ఉన్నత పదవిలో పనిచేయడంచేతనే ఆతడు యుద్ధంయొక్క- నిజ స్వరూపం గ్రహించడానికి అవకాశం కలిగింది.

“ప్రభువులు, ధనికులు. తమ మేడలు దిగకుండానే ప్రజల్ని యుద్ధరంగాలలో చావడానికి పంపుతూన్నారు. చిన్న జీతాలమీద పోషింపబడే సైనికులు, దరిద్రులు - దాసులు చేలోపు కావడంచేత యుద్ధరంగాలలో బలవంతంగా బలి చేసియ్య బడుతూన్నారు. యుద్ధాలకి మూలకందాలైన మహా మహులంతా దూరదూరంగా నిల్చుని దేశం, మతంపేరు చెప్పి వగవులు వగస్తూన్నారు. యుద్ధం ఎందుకొచ్చిందో - ఎవ్వరితో యుద్ధం చెయ్యాలో ఎరగని అమాయకులైన ప్రజలు చంపడానికీ, చావడానికి సిద్ధం చెయ్యబడుతున్నారు. అనేక విధాల ఆశపెట్టి, బలవంతపెట్టి, బూటకములైన మతోద్రేకాలు కలిగించి ఆ అసహాయులైన ప్రజల్ని పోతుల్ని గుడికి తెచ్చినట్లు లాక్కొస్తూన్నారు. తమకోసం బలవంతంగా ప్రాణాలివ్వడానికి పోతూన్న ఆ అమాయకులకి ధనవంతులు-ప్రభువులు చేస్తూన్న సౌకర్యాలేమిటి? వాళ్ళ కుటుంబాలింటిదగ్గర తిండికోసం పూర్వంకంటే ఎక్కువ బాధపడుతూన్నారు. మూలికే నక్కమీద తాటిపండులా అన్నివిధాల బాధలతో సతమతం అవుతూ వున్న ప్రజల కీ నిర్బంధసైనికశాసనం, బంధు వియోగం-దుర్భరమైపోతూంది. ఇంటిదగ్గరమాట అల్లావుంచి సైన్యాలలో చేరిన వాళ్ళమాట ఆలోచిస్తే వాళ్ళుమాత్రం ఏం సుఖపడుతూన్నారు? యుద్ధభూమికి పోవాలంటే స్వగ్రామాలనుంచి వంపల

కొద్దీమైళ్లు పోవాలి. దేశంలో సరియైన బాటలులేవు. ప్రయాణ సౌకర్యా లసలేలేవు. కడుపుసిండా తిండిలేదు. ఒక్కొక్క రోజున ఉప్పిళ్లు ఉపవాసాలు. ఒక్కొక్కప్పు డర్హాకలిగా తిండి. దానికితోడు పెద్దపెద్ద బరువు లీడ్చుకుంటూ వందలకొద్దీ మైళ్ళు కాలి నడకను ప్రయాణం. వాళ్ళ కష్టాలు చూసేవాళ్ళూ, సా ను భూ తి చూపేవాళ్ళూ లేకపోయినా, ధర్మపన్నాలు చెప్తుతూ, పోటీలు పెట్టడానికంతా పెద్దలే. “దూర దేశంలో ఉన్న మన సోదరప్రజల్ని రక్షించవలసిన బాధ్యతమీది” అని ప్రజానాయకులు బోధిస్తారు. “టర్కీ మనతో చేసుకున్న సంధి పత్రాన్ని అతిక్రమించింది. ఇప్పుడుకనక మనం ఊరుకున్నామా ప్రభుత్వగౌరవం చెడుతుంది. ప్రభుత్వ గౌరవాన్ని రక్షించవలసిన పూచీ ప్రజలది” అని ప్రభుత్వం శాసిస్తుంది. ఒకదాని కొకటి అతుకని ఈ మాటలకీ-ఆజ్ఞలకీ-అర్థం ఏమిటని అడగ నై నా అడగకుండా తలవంచి తీరవలసిందే ప్రజలు. ఎంత అన్యాయం!

సైన్యోద్యోగిగా ఉన్న టాల్ స్టాయి ఆ పరిస్థితులన్నీ కళ్ళారా చూసేడు. ఏమీ ఎరగనివాళ్ళని యుద్ధరంగంలో నిలువ బెట్టడానికి కూయవలసిన అబద్ధాలు, కారులు స్వానుభవంచేత గ్రహించేడు.

టాల్ స్టాయి సైనికులమీదా, ప్రజలమీదా జరుగు తూన్న అత్యాచారాలు సహించ లేకపోయాడు. సరియైన ఆయుధసామగ్రి లేక వేలకొద్దీ వ్యర్థంగా శత్రువుల ఫిరంగులు

కురిసే అగ్నిలో మాడిపోతున్నారు. వేలకొద్ది గాయాలు తగిలి పడిపోతున్నారు. దెబ్బలు తిన్నవాళ్ళకి మంచి నీళ్ళేనా ఇచ్చేటందు కేర్పాట్లులేవు. వైద్యసహాయం అసలేలేదు. మత్తుమందివ్వకుండానే వాళ్ళ గాయాలు పరపర కోసేస్తూన్నారు. గుళ్ళు తీయడానికి. ఆ బాధలకి తాళుకోలేక వేలకొద్దీ ఆసుపత్రులలో చచ్చిపోతున్నారు. టాల్ స్టాయి కివన్నీ చూచేటప్పటికి రక్తం ఉడుకెత్తింది. కాని, వాళ్ళకి చేయగల సహాయం ఏమిటి? ప్రజల యొక్కా ప్రభుత్వం యొక్కా, దృష్టికి సైనికులు పడుతున్న బాధలు ప్రత్యక్షంచేస్తే ఏమైనా లాభం కలుగుతుందేమో నని “శవస్థోవల్ కథలు” (Tales from Sevastopol) అనేపేరుతో చిన్నకథ లనేకాలు వ్రాసి ప్రచురించు పంపేడు.

ఆతడు పడిన శ్రమకు ఫలితం కలిగింది. ఆ కథలు చదివినాక, అదివర కెన్నడూ సైనికుల కష్టసుఖాలు కనుక్కోని నికోలన్ జార్ హృదయంలో సంచలనం కలిగింది. కొంతవరకూ వాళ్ళ స్థితిగతుల్లో మార్పు కలగడాని కవకాశం కలిగించినాయి, ఆ కథలు.

క్రిమియా యుద్ధంలో సంపాదించిన అనుభవంతో లియో టాల్ స్టాయి ముందు ముందు “యుద్ధం-శాంతి” (War and Peace) అనే నవలతో ప్రపంచముందు ప్రత్యక్షమైనాడు. ఆనాడతడు శవస్థోవల్ రంగంలో పనిచేసి ఉండకపోతే-యుద్ధం, యుద్ధం పేరుచెప్పి జరుగుతున్న అన్యాయం, నైతికపతనం, అంతస్వాభావికంగా కళ్ళకుకట్టినట్లు వర్ణించలేకపోయి యుండవచ్చును.

1855 వ సంవత్సరంలో “శవస్టోషల్” శత్రువుల చేతిలో పడిపోయింది. రమ్యా సైన్యాలు నాలుగు మూలలకీ చెదిరిపోయి నాయి. యుద్ధరంగంలో జరుగుతూన్న అన్యాయం, యుద్ధం పేరు చెప్పి అమాయక ప్రజల్ని ధనవంతులంతా చేస్తూన్న మోసం చూసేటప్పటికి టాల్ స్టాయికి ప్రధమంలో ఉన్న ఆవేశం, ఉత్సాహం అడుగంటినాయి.

“శవస్టోషల్” రంగము నందలి అంతిమపరిస్థితుల రిపోర్టు దీసుకొని లియో టాల్ స్టాయి పెట్రోగ్రాడ్ చేరుకొన్నాడు. ఆ రిపోర్టుతో పాటు తన రాజీనామా కాగితం కూడా దాఖలు చేసివేశాడు.

యుద్ధరంగంనుంచి ఇంటికి రాగానే టాల్ స్టాయి మనస్సులో చిరకాలం నుంచి రేగుతూన్న విదేశయాత్రమీది వాంఛ మళ్ళీ మొలక లెత్తింది. చివరకా కోరిక బలీయమై యుద్ధం ఆగిపోయిన వెంటనే మూట-ములై క్లుప్తకొని ఫ్రాన్స్ దేశానికి ప్రయాణం కట్టేడు.

ఆ రోజుల్లో రమ్యా దేశంలో రైళ్ళు చాలా తక్కువ. కనక టాల్ స్టాయి పెట్రోగ్రాడ్ నుంచి పోలండు రాజధాని వార్సా వరకూ అంచె బళ్ళమీద ప్రయాణం చేసి అక్కడ నుంచి రైలు మీద తిన్నగా ప్యారిస్ చేరేడు.

ప్యారిస్ లో కొన్ని నెలల పాటుండి దేశపరిస్థితులు నూత్నదృష్టితో పరిశీలించేడు. ప్రజాసంస్థలలో పాలు తీసుకొన్నాడు. రాజకీయరంగాల వైపు తొంగి చూచేడు. ఏ మూల

నైనా శాంతి, సామ్యత ఉండేమోనని వెతికేడు. కాని, అతని కెక్కడా శాంతి అన్నమాట కనపడలేదు. నాగరికత పేరున జరుగుతూన్న దురంతాలు, దుర్జయాలు అతని శరీరం కంపింపచేసినాయి. అన్నిటికంటే అతని హృదయానికి విపరీత మైన బాధ కలిగించి మూలముట్టుగా కదల్చిన విషయం ఫ్రాన్సులో ప్రాణదండన నిర్వహించబడే విధానం. శిక్షితుని తల “గిలోటిన్” అనే ఇనపయంత్రంలో మూసివేయబడేది. తరువాత కట్టింగుయంత్రంలోని కత్తిమాదిరి కత్తి నేరస్థుని తలను జాగ్రత్తగా నకుకుతుంది. యంత్రంలో మూసినతర్వాత తల పేరయేవరకూ ఆ మనుష్యుడూపిరి తిరుగక పడేబాధ అపరిమితం. నేరస్థుల్ని బాధించి ప్రతీకారం తీర్చుకోగల యీ విధానము కనిపెట్టబడిన వానిపేరనే “గిలోటిన్” అని పిలువబడుతూ ఉండేది.

టాల్ స్టాయి పారిస్ నగరమందలి యీ భయంకర నాగరికతకి తాళుకోలేక వెంటనే స్విట్జర్లాండు వెళ్ళిపోయేడు.

స్విట్జర్లాండు యూరపుఖండంలోకల్లా సుందరమైన ప్రకృతిదృశ్యాలకీ పేరుపడ్డ దేశం. హిందూదేశానికి కాశ్మీరులా ఉంటుంది, యూరపుకీ స్విట్జర్లాండు. హిమాలయ పర్వతాలంత ఎత్తుగల “ఆల్ప్స్” పర్వతాలున్నా యక్కడ. ఆ పర్వతాలలో పుట్టి, అందమైన పచ్చిక బయళ్ళతో, లోయలలో ప్రవహిస్తూ ఉండే జినేవా నదీతీరం మానవమాత్రుడు చూడదగిన ప్రదేశం.

టార్ స్టాయి ఆ నదీతీరాన చాలాకోజులు ప్రకృతి దృశ్యాలు చూస్తూ గడిపేడు. తరువాత కొన్నిరోజులు జినేవా నదీ తీరాన ప్రయాణం చేసి స్విట్జర్లండుంతా తిరిగేడు.

టార్ స్టాయి లోకాల్లో ఉండగా అతనికి కొందరు ఆంగ్లేయ యాత్రికులతో సంబంధం కలిగింది. ఆతడా ఆంగ్లేయులు చూపే గర్వం, అహంకారం చూసి నివ్వెరపడ్డాడు. వాళ్లు జాతిగర్వం చేత చేసే అత్యాచారా లాతని కనహ్యం కలగచేసినాయి. ఇతర దేశస్థులు, మతస్థులు అంటే వాళ్లు చూపే అసహ్యం. క్రోధం ఆతని మనస్సుకి బాధ కలగచేసినాయి. వెంటనే ఆతడు ఆంగ్లేయులతోడి సంబంధంలో తనకు కలిగిన అనుభవాలు పరిష్కార "ఆల్బర్ట్" అనే కథ వ్రాసి ప్రచురించేడు.

తరువాత నాతడక్కడ నుంచి బయలుదేరి జర్మనీ చేరి నాడు. కొంతకాలం ఆ దేశంలో కూడా ప్రయాణంచేసి చూడదగ్గ ప్రదేశాలు చూసి, మళ్ళా స్వదేశం, స్వగ్రామం చేరుకున్నాడు.

టాల్స్టాయ్ జీవితం.

కర్తవ్య నిర్ణయం.

దేశాల నుంచి వచ్చిన కొద్దిరోజుల నరకూ స్వగ్రామంలో ఉండి తరువాత టాల్స్టాయ్ సెంటు పీటర్స్ బర్గ్ చేరుకొన్నాడు. అక్కడకు చేరుకొన్న కొద్దిరోజులకే మాస్కో సాహిత్య పరిషత్తులో టాల్స్టాయ్ సభ్యుడుగా ఎన్నుకోబడ్డాడు. పరిషత్తుభ్యులంతా టాల్స్టాయ్ కి బ్రహ్మాండమైన స్వాగతం ఇచ్చి గౌరవించేరు.

కాని, ఈ గౌరవం అతని కేమాత్రం సంతృప్తి కలిగించలేదు.

అతనికి ధనవిషయంలో ఏమాత్రం లోటులేదు. మనస్సు చాలా మంచిది. మంచి విమర్శకుడు. పెద్ద ఉద్యోగి. “శవస్తోవల్” రంగంలో మంచి పేరుపడ్డాడు. దేశదేశాలు తిరిగి మంచి అనుభవం సంపాదించేడు. వీటన్నింటికీ తోడు రష్యన్ సాహిత్య నిర్మాతలలో పెద్దపేరు పొందేడు.

ప్రారంభంలో లియోటాల్స్టాయ్ కి నన్నీ చాలా సంతోషం, సంతృప్తి కలిగించినాయి. కాని, సంవత్సరం లోపు గానే అతనికి పరిస్థితులు చాలా అవమానకరంగా తోచినాయి. టాల్స్టాయ్ ఆత్మపరిశోధనయే దానికి కారణం. “మనం ప్రజల

కువయోగించే పని ఏంచేసివట్లు ?". ఈప్రశ్నతో ఆతనికి జీవిత రహస్యం కళ్ళకి కట్టినట్లు కనపడింది తన ప్రవర్తనపై అసహ్యం, పరితాపం కలిగింది. దానితో ఆతని జీవితచక్రంలో పరివర్తనం కలిగింది. ఆతని జీవితానికి గమ్యం ఏర్పడింది.

సరిగ్గా ఆనందతృప్తి జారు మొదటి నికోలస్ చనిపోయి రెండవ నికోలస్ రిమ్యాసింగ్ సనం ఎక్కేడు. మొదటి నికోలస్ కాలంలో రమ్యా అంతా మంగలంలో వేగివట్లు వేగిపోయింది. ప్రజల నోళ్లు మూసి వెయ్యబడినాయి. పత్రికల గొంతుల కురు లేర్పడినాయి. ప్రభుత్వ పద్ధతి నేమాత్రం విమర్శించినా, అసమృతి చూపినా, ప్రజలు కఠినశిక్షల పాలుచెయ్యబడేవారు. దానికోడు క్రిమియా యుద్ధం అంటూ వచ్చి దేశపరిస్థితులు మరింత అధ్వాన్నం అయిపోయినాయి. నిర్బంధంగా ప్రజలు ఫిరంగుల ముందుకి పోసివెయ్యబడ్డారు. యుద్ధం కారణంగా లక్షలకొలదీ జనులు చచ్చిపోయారు. వేలకొద్దీ మైళ్ళ భూమి ధ్వంసం అయిపోయింది. అన్నంలేక, బట్టలేక, స్వాతంత్ర్యం లేక దేశం అంతా గడ్గోలు పెట్టిపోయారు.

ఆ పరిస్థితులలో రెండవ నికోలస్ సామ్రాజ్యపీఠం అధిష్టించేడు. అతడు రాజ్యానికి రాగానే మొట్టమొదట చేసిన పని ముద్రణాశాసనం బిగింపులు తగ్గించడం. పత్రికలకి ప్రోత్సాహం ఇచ్చేడు. ప్రజాభిప్రాయానికి విలవ చూపిస్తా నన్నాడు. సంస్కరణలు రాజ్యంలో ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నాలు సాగించేడు.

నిర్బంధాల బిగి సడలగానే ప్రజల మనస్సులలో దాగి ఉన్న సంస్కరణోత్సాహం విజృంభించింది. ప్రజా హృదయాన్నీ, అభిరుచినీ నూచించే పత్రికలు ఊరూర బైలుదేరినాయి. కేండ్లో నికోలస్ రాజ్యానికి వచ్చిన రెండేళ్ళలో మాస్కో, పెట్రోగ్రాడ్ నగరాలలో డబ్బె కొత్త పత్రికలు పుట్టినాయంటే అప్పుడు పత్రికా ప్రచారం ఎల్లా సాగిందో ఊహించవచ్చు! ప్రతీ గ్రంథకర్తా, ప్రతి పత్రికా దేశం అంతటా నలభై ఎనిమిది లక్షలకు పైబడ్డ వ్యావసాయక బానిసల విడుదలకై ఘోషించేరు. టాల్ స్టాయ్ కూడా ఆ బానిసల బాధలు తగ్గించడానికై తన కలం కార్యదీక్షా కూడా వినియోగించేడు. తన చేతిలో ఉన్న బానిసలకి రాజశాసనం లేనిదే పూర్ణ స్వాతంత్ర్యం ఈయడానికి ఏలులేకపోయినా - వాళ్ళందరికీ గోజుకూలి-నెల ఉతం, ఏర్పాటుచేసి సంస్కరణాలకి మార్గం తీసేడు.

ప్రజల లండరూ కోరుతున్న సంస్కరణలకి వ్యతిరేకులు లేకపోలేదు. జమిందార్లంతా సంపూర్ణంగా వ్యతిరేకాభిప్రాయం చూపి సంస్కరణపద్ధతుల్ని తిరస్కరించేరు. చిరకాలం నుంచి తమ చేతిలో, తమ హక్కు భుక్తాలలో ఉన్న వాళ్ళని విడిచిపెట్టేయాలన్న మాటే వాళ్లు సహించలేకపోయారు. వాళ్ళందరికీ స్వాతంత్ర్యం ఇస్తే తమ అధికారం ఎవ్వరిమీద చూపిస్తారింక! కొట్టినా, తిట్టినా, అడవాళ్ళని చెరపట్టినా, నిశ్శబ్దంగా మరి ఎవ్వరూరకుంటారు? జమిందార్లు తమ నిరం

కుశత్వానికి అభ్యంతరం కలగచేసే సంస్కరణాలకి పూర్ణంగా ఎదురు తిరిగేరు.

కాని నికోలస్ జారు తన వట్టుదల విడిచి పెట్టలేదు. “సంస్కరణం కావాలి” అన్న ప్రజాభిప్రాయాని కాతడు గొప్ప సానుభూతి చూపేడు. ఆలోచించి మీచేతులతో వాళ్ళని విడుదల చెయ్యండని జమిందార్లని కోరేడు. కాని వాళ్ళెవరూ ముందడుగు వెయ్యలేదు. చివరకి మూడేళ్ళపాటు చూసిచూసి విసిగి 1861 లో వ్యవసాయక దాసులకి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చేస్తూ శాసనం ప్రకటించేడు.

48 లక్షల ప్రజలు తరతరాలనుంచి బాధిస్తూన్న దాస్య బంధం నుంచి విడుదలయ్యేరు. వాళ్ళమీద జమిందార్ల కున్న పలుకుబడి, అధికారం ఒక్క కాగితంకో ఎగిరి పోయినాయి. కాని అంతమాత్రం చేత వచ్చిన లాభం లేదు. ఎందుచేతనంటే ధనం, భూమి కూడా జమిందార్ల చేతులలోనే వుంది. ప్రజలకి, వాళ్ళకి మధ్యవున్న భేదాలు అల్లాగే ఉంటే వాళ్ళుభయలూ పూర్తిగా నష్ట పడతారు. కనక టాల్ స్టాయి వారుభయలమధ్య నామరస్యం కుదర్చడానికి సడుం కట్టేడు.

చివర కతని ప్రయత్నాలు కొంత ఫలోన్ముఖాలై సంధి కుదర్చడానికొక ఉపసంఘం నియమించ బడింది. టాల్ స్టాయి అందులో ఒక సభ్యుడైనాడు.

కాని, అతడా సంఘంకో చిరకాలం పని చేయలేక పోయాడు. జమిందార్లంతా ప్రజల్ని ఏవిధంగా నైనా తిరిగి

గోత పడతోయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూన్నారు. లియో టాల్ స్టాయి మనస్ఫూర్తిగా ప్రజల సౌఖ్యం కోరి పనిచేస్తూ న్నాడు. దానితో రెండభిప్రాయాలు, రెండు కక్షలు బయలు దేరినాయి. జమిందారీ పక్షం టాల్ స్టాయిని శతృత్వం వహించి, అతని మీద లేని పోని అర్జీలూ, ఫిర్యాదులూ, ప్రభుత్వానికి పంపుతూ, పత్రికలలో దుష్ప్రచారం సాగించేరు. ప్రభుత్వం కూడా అతని ననుమానించ సాగింది. అతడు చేసే ప్రతీపనీ, చెప్పే ప్రతీమాట, ప్రభుత్వం శ్రద్ధగా పరిశీలించ నారంభించింది. టాల్ స్టాయి కింక పనిచెయ్యడం దుర్భరం అయింది. వెంటనే ఉపసంఘంలో రాజీనామా నిచ్చి, స్వగ్రామానికి తిరిగి పోయేడు.

టాల్ స్టాయి స్వగృహం చేరుకొని, తానిక చేయవలసిన పనేమిటని ఆలోచించ నారంభించేడు. అది నిర్ణయించ డానికై తానిదివరకు చేసిన పనిని పర్యాలోచించ సాగేడు.

అతడు ఎప్పుడూ తను చేసిన పని సంపూర్ణం అయిందని అనుకోలేదు. ఉత్తమాదర్శాలకై వెతుకులాడుతూన్న అతని మనస్సుకి తన జీవితంలో, తనపనుల్లో ఏదో లోపం, అసహజత్వం కనబడుతూనే ఉండేది.

రష్యాలో కొన్ని వందల పత్రికలూ, కొన్ని వందల పుస్తకాలు ప్రతీనెల ప్రచురణ అవుతూన్నాయి. లక్షలకి పైబడ్డ వాటి ప్రతుల్ని లక్షలు ఖర్చుచేసి ప్రజలు కొని చదువుతూ ఉన్నారు. ఈ నవలలు, నాటకాలు, పత్రికలు ప్రజలంత డబ్బు

పోసి ఎందుకు కొంటూన్నారు? దానినుంచి తమకేదో లాభం ఉన్నదనేనా? తమ ధనానికి తగిన ప్రతిఫలం ఆ గ్రంథాలలో ఉంటుందనేనా? ఆ గ్రంథాలలో- ఆ పత్రికలలో తాము వాళ్ళకి చేస్తూన్న ఉపదేశం ఏమిటి? చూపుతూన్న ఆదర్శమేమిటి?

టాల్ స్టాయి అనేక పత్రికలనీ, అనేకమంది కవులనీ విమర్శించి చూచేడు. ఆతని కెక్కడా ప్రజల బాగును కోరిన దొక్కటి కనపడలేదు. అంతా బూటకం. ఈ కవులు, కళాకారులు తమ కళ ప్రజలకి బోధించాలనే ఉద్దేశ్యంతో కాకుండా కేవలం ప్రజాసామాన్యంకంటే తమకున్న ప్రతిభనీ- గొప్పదనానీ ప్రకటించుకొనడానికే వ్రాస్తూన్నారు. ఒకరు చెప్పిన విషయాన్ని వేరొకళ్ళు కాదని వాదన కందుకోవడం, ఒకణ్ణి పొగడి, పొగడించుకొనడం; విమర్శ పేరుచెప్పి ఇష్టంలేనివాళ్ళని తిట్టడం, ఏదోవిధంగా పెద్ద పేరు సంపాదించుకొనడానికి ప్రయత్నించడం, ఇవే నేటి రచనలలో చాలవాటిలో కనబడేది. లియో టాల్ స్టాయి జ్ఞానదృష్టిలో ఈ కవుల, కళాకారుల జీవితాలు, సైన్యోద్యోగుల బ్రదుకుకంటేనూ నీచంగానూ, అవి నీతికరంగానూ కనపడ్డాయి.

“ఈ కవులంతా వ్రాసే ప్రణయగీతాలు ప్రజోపకారం ఏం చేస్తూన్నాయి? కాకిమీద, కుక్కమీద పద్యాలు వ్రాయడం, గీతా లల్లడం, ప్రజల కేం ఉపకరిస్తుంది? ఏళ్ళుతా వ్రాస్తూన్న ఈ రచనలు కేవలం ఆత్మ సంతృప్తికేనా? లేక

ప్రజల కుపయోగించడానికా? ప్రజోపయోగంకే అయితే తమ ఉద్దేశ్యం అవి ఎంతవరకూ నిర్వహించగలుగుతూన్నాయి? ప్రజలయొక్క మనోవికాసానికి గాని - నైతిక వికాసానికిగాని ఏమేనా ఈ గీతాలు తోడుపడగలవా? లేక కవుల ఆత్మ సంతృప్తికొరకే అంటారా? వాటిని పత్రికలలో ప్రచురించి ప్రజల ధనాన్నీ, అమూల్యమైన కాలాన్నీ ధ్వంసం చెయ్యడం ఎందుకు?"

ఈ విమర్శనలతో కొన్ని రోజులాతని మనస్సు ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోయింది. ఆతనికి వాళ్ళ అభిప్రాయా లెంతమాత్రమూ నచ్చలేదు. నెంటనే మాస్కో సాహిత్య పరిషత్తులోని తన సభ్యత్వానికి రాజీనామా నిచ్చేశాడు. తన జీవితపథం కూడా మార్చేసుకున్నాడు.

తన జీవితలక్ష్యంకూడా మార్చుకున్నాడు. పట్టణాలలో కూర్చోని పత్రికలలో వితండవాదాలు చేస్తూ, ప్రజల్ని విద్యావంతులుగా చేస్తూన్నా మనుకోవడంకంటే పల్లెటూళ్ళలో ప్రజాసామాన్యానికి ఉత్తమవిద్య నేర్పడం సరియైన సేవ అని నిర్ణయించేడు. కాని, విధానం ఏది? ప్రస్తుతం నేర్పబడుతూన్న విధానం పనికిరాదు. అది విద్యార్థి అభిరుచినిబట్టి గాక గురువుల సౌకర్యంకోసం నిర్మించబడింది. పిల్లల మనస్సు గ్రహించలేని తల్లిదండ్రుల సౌలభ్యం కోసం నిర్మించబడింది. ఒక్కరమ్యలోనే ఇల్లావుందా? అన్ని దేశాలూ ఒక్కమాదిరిగానే

ఉన్నాయా? వాళ్ళేమైన కొత్తమార్గా లవలంబించేరా? అని ఆలోచన సాగించేడు. ఒక్కమాటు విదేశాలు పరిశీలించి రావాలని బయలుదేరినాడు.

ఆతడు ఇంగ్లండ్- ఫ్రాన్స్- జర్మనీ- మొదలైన దేశాలన్నీ మనోవినోదంకోసం కాకుండా విద్యావిధానం విమర్శిస్తూ సంచారం చేశాడు. కాని అతనికెక్కడా గ్రహించతగిన ప్రణాళిక కనబడలేదు. చివరకు ప్రాణం విసిగి జర్మనీనుంచి ఒక పండితుని వెంటపెట్టుకొని స్వగ్రామం చేరేడు.

ఇంటికీ చేరగానే ఫ్రెంచి గ్రంథకర్త- స్వాతంత్ర్యప్రియుడు అయిన రూసో అభిప్రాయాల ననుసరించి, టాల్ స్టాయి స్వగ్రామంలోనే ప్రజల కొక ఆదర్శపాఠశాల స్థాపించేడు. అందులో తన యిచ్చానుసారం ఉత్తమం అని తోచిన పాఠ్యక్రమం ఏర్పరచేడు. పిల్లల్ని ఫలానా విషయం చదవండి అని నిర్బంధించకుండా, వాళ్ళ ఇష్టానుసారం పాఠ్యాలు నిర్ణయించుకోవాలి అని విధించేడు. గురువులా ఉద్దేశ్యా లతిక్రమించకుండా గట్టిగా కట్టడి చేశాడు.

టాల్ స్టాయి యొక్క ఈ ప్రయత్నం పూర్తిగా సాగలేదు. వివిధములైన ఆలోచనలు ఆతని ఆరోగ్యాన్ని చెడగొట్టినాయి. ముసలితనంలో ఎనభైయేళ్ళనాడుకూడా భ్రమించని ఆతని మనస్సు, ప్రజోపయోగకరమైన విద్యావిధానం నిర్ణయించడంలో కదలిపోయింది.

డాక్టరులు లియో టాల్స్టాయిని కొంతవరకు విశ్రాంతి తీసుకోమని సలహా ఇచ్చేరు. స్నేహితులూ అదే ఉపదేశించేరు. వెంటనే అతడు పాఠశాలను పండితుల చేతులలోపెట్టి, నడపవలసిన విధానాన్నిగూర్చి గట్టిగా నచ్చచెప్పి, తూర్పు రష్యాలో “కిర్గిజ్” ప్రాంతాలకి ఆరోగ్యంకొరకు వెళ్ళిపోయాడు.

టాల్స్టాయి గ్రామం విడిచిపెట్టగానే అదివరకే అతనిని, అతని పనుల్ని సందేహదృష్టితో చూస్తూన్న రష్యా ప్రభుత్వం ఆతని యింటిని శోధించింది. కాని, వారెంత ప్రయత్నించినా లియో సనుమానింపదగిన పత్రాలు కాని, సాక్ష్యాలు కాని దొరకలేదు. వాళ్ళు వచ్చినట్టే చేతు లూపుకుంటూపోవలసి వచ్చింది.

ఈ దాడివలన ప్రభుత్వానికి కలిగిన లాభం లేకపోయినా ప్రజలకీ దేశంకీ కొంతనష్టం కలగకపోలేదు. ఈ సోదాల వలన ప్రజలు భయపడి టాల్స్టాయి పాఠశాలకి పిల్లల్ని పంపించడానికి వెనకతీసేరు. పిల్లలు లేకపోవడంచేత పాఠశాల మూసేసి ఉపాధ్యాయులు వెళ్ళిపోయారు.

లియో టాల్స్టాయి మిక్కిలి శ్రమపడి, ఆరోగ్యాన్ని కూడ లక్ష్యపెట్టక ప్రజలకొరకు, పిల్లల క్షేమంకొరకు, స్థాపించిన ఆదర్శపాఠశాల ప్రారంభంలోనే మూయుబడిపోయింది. కాని, తరువాత తరువాత, టాల్స్టాయి ఆదర్శాల సనుసరించే

పాత్యగ్రంథాలు, పాతశాలలు రష్యాలో నాలుగుమూలలా బయలుదేరినాయి.

పాతశాల పెట్టిన తర్వాత టాల్ స్టాయి పిల్లలకై చిన్న చిన్న కథలు వ్రాసి ప్రచురించేడు. ఆ కథలే ఆతని పాతశాలలో పిల్లలకి పాఠ్యాలుగా ఉపయోగించేవి.

తరువాత అతడు “కిర్గిజ్” లో ఆరోగ్యం కొరకు పోయి నప్పుడు అంధకారశక్తి (Power of darkness) అంటూ ఒక పుస్తకం వ్రాసి ప్రచురించేడు. కాని, ప్రభుత్వం దాని నెంతో కాలం బయట నుండనీయలేదు. ప్రచురించబడిన కొద్ది దినాల్లోనే దానిని ప్రభుత్వం నిషేధించింది.

టాల్ స్టాయి బీ వి తం

వివాహం, గ్రంథ రచన.

1862 లో లియో టాల్ స్టాయి రష్యా రాజగృహ వైద్యుని కుమార్తె “సోఫియా” అను పడుచును వివాహం చేసుకొన్నాడు. అప్పటి కాలానికి వయస్సు 34 సంవత్సరాలు. పెండ్లి కూతునకు 18. వాళ్ళిద్దరూ పరస్పరం గుణమోహితులై పెండ్లి చేశారు. వారి అభిప్రాయాల్లో ఎంతభేదం కలిగినా ఆకారణం చేతనే ఆప్రేమ కెప్పుడూ విభేదం రాలేదు. టాల్ స్టాయి ప్రజల కెవ్వరికీ లేని ఆస్తి నాకుమాత్రం ఎందుకని దానికో సంపర్కం విడవగోరేవాడు. ఆమె అభిప్రాయాలు కేవలం దానికి వ్యతిరేకం. సామాన్య ప్రజల మధ్య తన ఆధిక్యం నిలవ బెట్టగోరేది ఆమె. వల్లెటూరి ప్రజలతో కలసి మెలసి తిరగడానికీ, వాళ్ళలో సంచలనం కలిగించి, అభివృద్ధి లోనికి తీసుకు రావడానికీ అతడభిలషించేవాడు. ఆమె బీదవాళ్ళతో కలసి మెలసియుండడం తమబోటి ధనికుల గౌరవానికి భంగకరం అని పూహించేది. అతడు తన పుస్తకాల కెంతధనం యిచ్చినా తీసికోడానికి అంగీకరించేవాడు కాదు. కాపీరైటు రిజర్వురు చేయించుకోకపోతే అపరిమిత ధన సమృద్ధి కలుగుతుందని ఆమె వాదించేది. ఈ విధాలైన అభిప్రాయభేదాలు చాలా కలుగుతూ ఉండినా అవి

యేవీ వారి అనురాగానికి బంధాలు కాలేదు. అవి వారి దాంపత్యసౌఖ్యానికి అడ్డురాలేదు.

వా రిరువుర నడుమనున్న ఆనుకూల్యం, ప్రేమ, ప్రణయాభిలాష, లియోటాల్ స్టాయి హృదయంలో కలిగే గొప్ప గొప్ప ఆదర్శాల నించుమించు పదిహేనేళ్ళు ముందుకు నెట్టేసినాయి. ఈ మధ్యకాలంలో అతడు చేసిన సాహిత్యసేవ, దేశసేవ రెండు పెద్ద పెద్ద నవలలు వ్రాయడమే. ఆ నవలలే కాకుండా దేశపరిస్థితుల్నీ, ప్రజాహృదయంలో కలగవలసిన మాడ్చుల్నీ సూచిస్తూ అనేక చిన్న చిన్న కథలు వ్రాసి మానవత్రికలకు పంపుతూవచ్చేడు.

ఎంత కష్టపడి వ్రాసుకొన్నా ఏ పుస్తకంమీదా అతనికి పూర్తి సంతృప్తి కలిగేదికాదు. ఆ విషయంలో అసలతనికి సంతృప్తి అనేదే లేదని చెప్పవచ్చు. ఏకథ వ్రాసినా, ఏపుస్తకం వ్రాసినా ఏవో నూతన కల్పనలు చేర్చడమో, వర్ణనలు చేర్చడమో జరుగుతూనేవుండేది. ఏవో క్రొత్త భావాలు, వర్ణనలు, కల్పనా చమత్కారాలు అడుగడుగుకీ అతనిని చుట్టు వారుకొనేవి. శుద్ధప్రతివ్రాసి అచ్చు కీచ్చిన తర్వాతకూడా ఏవో చిన్నమాడ్పులు చేస్తూనేవుండేవాడు. అందువలన అతడు ప్రారంభించినప్పటి పుస్తకానికీ, అచ్చు పడివచ్చిన పుస్తకానికీ అసలు సంబంధమే యుండేదికాదు.

లియో టాల్ స్టాయి భార్య సోఫియా గ్రంథరచనలో భర్తకి చాలా సహాయం చేసేది. ఎంతో ఓర్పుతో ఎప్పటికప్పు

డాతని పుస్తకానికి శుద్ధప్రతులు వ్రాస్తూండేది. అతడు వ్రాసిన (War and Peace) 'యుద్ధము-శాంతి' అనే నవలకి శ్రీమతి టాల్ స్టాయ్ ఏడుమార్లు శుద్ధప్రతులు వ్రాసింది. ఎప్పటి కప్పటి కత జేవేనో క్రొత్తవిషయాలు చేర్చడమో అవసరం అని తోచిన వాటిని తీసివేయడమో చేస్తూండేవాడు. ఒక్కమాటు వ్రాసిన దానినైపు తిరిగి చూసేడంటే పుస్తకస్వరూపమే మారి పోయింది. మళ్ళా ఆమె శుద్ధప్రతి సిద్ధంచేస్తూనే యుండేది. మగనిమీది ప్రేమ, అతని రచనలమీదగల ఆసక్తి, అభిమానం, సోఫియా కలపుసాలపులు తోచనిచ్చేవికావు.

1864 లో వ్రాయడం ప్రారంభించిన "యుద్ధం-శాంతి" 1879 నాటికి ప్రచురణమైనది. ఈ నవల పెక్కు దేశాలలో గొప్ప గొప్ప విమర్శకుల మన్ననల పొందింది.

"ఈ పుస్తకం చదువుతూ వుంటే ఆ పాత్రలలో మన మొకళ్ళమైనట్లు, ఆ కథంతా మన కళ్ళయెదుటే జరుగుతూ న్నట్లు అనుభవానికి వస్తుంది. కాని- ఏదో చాలా బాగా వ్రాసేడురా, పుస్తకం అనిపించదు" అంటూ ఒక ఆంగ్ల విమర్శకు డా గ్రంథాన్ని పొగిడేడు.

"యుద్ధం-శాంతి" తర్వాత "అన్నా కెరీనా" అతడు వ్రాసిన నవలలలో పెద్దది. అది 1873 లో వ్రాయడం ఆరంభించి 1876 లో పూర్తిచేసేడు.

అన్నా కెరీనా టాల్ స్టాయ్ నవలలో పెద్దదీ, పేరుపడ్డదీకూడా. అది అతని నవలల్లోకల్లా అత్యుత్తమం. అన్నా కెరీనా

1878 లో ప్రచురింపబడ్డంతోడనే అనేక విదేశభాషలలోనికి పోటాపోటీలతో అనువదించబడి, టాల్ స్టాయికి విశ్వవిఖ్యాతమైన కీర్తి తెచ్చింది.

ఈ రోజులలో ఆతని పెద్దయన్నగారైన నికోలస్ డిమిట్రీ క్షయవ్యాధిచే తీసుకొనితీసుకొని చచ్చిపోయాడు. టాల్ స్టాయి అతని కెన్నివిధాలో సేవచేశాడు. ఆరోగ్యంకొరకనేక ప్రదేశాలకి తీసుకొనిపోయాడు. కాని, అవన్నీ నిష్ఫలములై పోయినాయి. డిమిట్రీ ఈలోకం విడిచిపోయాడు.

హఠాత్తుగా ఒక్కమాటు ప్రణయతరంగాలలో తేలి పోతున్న టాల్ స్టాయి కళ్ళు అతని పెద్దయన్న డిమిట్రీ మరణంతో విప్పరినాయి. పెద్దన్నమీద టాల్ స్టాయి కపరిమితమైన ప్రేమ, భక్తి. ఆతని మరణం లియో జీవితంలో గొప్ప వైరాళ్యం కలుగజేసింది. అతని మనస్సుని ఐహికవిషయాలనుంచి ఆధ్యాత్మికవిషయాలమీదకి పురిగొల్పింది. మృత్యువంటే ఏమిటి? మనుష్యుడు దానినుంచి తప్పకోడాని కవకాశాలున్నాయా? అనే ఆలోచన కలగజేసింది.

అన్నగారి మరణంతోనే టాల్ స్టాయి మనుష్య జీవితానికి పరమావధి ఏమిటి? అనే పెద్దసమస్యలో పడిపోయాడు. అనుభవిస్తూన్నవి బాధలైనా, కళ్ళు మూసుకొని సుఖస్తూన్నా సనుకోవడం అతని తత్వానికి సరిపడిందికాదు. సుఖం ఎందులో వుంది? జీవిత పరమావధి ఏది? అను ప్రశ్నలనుగూర్చి ఆలోచించడం ఆరంభించేడు.

జీవితపరమావధి ఏది? ధనమా?

అతని పుస్తకాల మీద వలసినంత ఆదాయం వుంది. ప్రయత్నించి కాపీరైట్ కూడా రిజస్టరు చేయించాడంటే లక్షల కొలదీ కురుస్తుంది. అవి కాకుండా సమారా జిల్లాలో ఇరవైవేల యెకరాల భూమి అతని అధీనంలోవుంది. అతడూ పెద్ద పెద్ద జమీందార్లలో లెక్కే; కాని, ఈ ధనం జీవితపరమావధి కాగలదా? ఇంతకు నూరురెళ్లు ధనవంతుడైతే మాత్రం మృత్యు భయాన్ని మరిపించే సుఖం కలుగుతుందా? అసంభవం! అతని దృష్టిలో ధనంవల్ల కలిగే సంతృప్తికంటే మరణంవల్ల కలిగే భయం అధికంగా శోచింది. కనుక అది జీవితానికి పరమావధి కాదని నిశ్చయించినాడు.

పోనీ సంసారసుఖం, సంతానప్రేమా, జీవితానికి పరమావధి కాగలవా? అనేకమంది గృహస్థులు తమ సంతానం మీదే ప్రాణాలు పెట్టుకొని ఉంటూన్నారు. ఆ పిల్లలకి కాస్త ఒడలు వెచ్చబడినా, జలుబుచేసినా ఆ తల్లిదండ్రులు పడే బాధా, ఆరాటం విపరీతం. ఒకవేళ ఆ కుర్రవాడు కాస్తా కాలగతి కెరయినాడా...

ఇక్కడ కూడా అతనికి మరణభయమే అడ్డం వచ్చింది. మరణంవల్ల కలిగే భయం ముందు ఈ సంసారసుఖానికి కూడా చోటులేదని అతడు నిశ్చయించేడు.

కాకపోతే, జీవితానికి పరమావధి కీర్తా?

కీర్తికి మృత్యుభయం లేదు. అతడీ విశాల సాహిత్య ప్రపంచంలో అద్భుతమైన కీర్తి గడించేడు. కాళిదాసు కంటే, షేక్స్పియరు కంటేనూ కూడా ఎక్కువ కీర్తిపొందుతే జీవితపరమావధి సాధించినట్లవుతుందా? అదికూడా అసంభవమే! ప్రతీగ్రంథకర్త రచనలూ, భావాలూ అతని తర్వాత కూడా ఉండవచ్చును. గాని, వాటికూడా అంతంతలేక పోలేదు. ఏ వేయేళ్ళనాటి వృత్తకం వంకేనా మనం ఇప్పుడు తొంగి చూస్తూన్నామా? మనం వ్రాస్తూన్న భాషమాత్రం నిత్యం మార్పు పొందడంలేదా? అదీగాక మనుష్యుడనుభవించడానికి వీలులేని కీర్తిని పొందడంవల్ల అతనికి వచ్చే లాభం ఏమిటి? అందుచేత కీర్తి జీవితలక్ష్యం కాదు. అని ఆతడు నిశ్చయం చేశాడు.

ఈ విధంగా అంతవరకూ తాను జీవితలక్ష్యాలుగా తలచిన ధనం, సంసారం, కీర్తి, జీవితానికి గమ్యాలుకావని తేలిపోగానే అతని కంతవరకూ తాను గడిపిన జీవితంమీద అసహ్యం కలిగిపోయింది. అందరూ పొగడిన తన వసులూ, గొప్ప తనం తెచ్చిపెట్టిన దుష్కార్యాలూ అతని మనస్సు కింకింతనరాని బాధ కలిగించినాయి. వెంటనే లియో టాల్ స్టాయ్ తన అసభ్యజీవితంవల్ల తన మనస్సుకు కలిగిన బాధనంతా (My Confession) అనే గ్రంథంలో యీ విధంగా వెలిబుచ్చేడు.

“ఆరోజులు జ్ఞాపకం చేసుకుంటే గుండెలు దడదడలాడిపోతాయి. నా జీవితంమీద నాకే అసహ్యం కలుగుతుంది.

గుండెల్లో బాధ పుడుతుంది. యుద్ధంపేరు చెప్పి వందలకొలదీ హత్యలు చేశాను, చేయించేను. చంపినవాళ్ళకు బహుమతు లిస్తానని పందెములు వేశాను. జూదా లాడేను. ప్రశాంతంగా జీవించే దరిద్రప్రజలు సంపాదించుకొన్న దంతా త్రాగేశాను. ఎదుటి వాళ్ళని నానాబాధలూ పెట్టేరు. అవినీతికరంగా మోసం చేసి బ్రతికినాను. అబద్ధాలు, దొంగతనం, మోసం, త్రాగుడు, అత్యాచారం, హత్య, ఒకటేమిటి నే చెయ్యని అపరాధం లేదు. ప్రజలంతా నా యీ అవగుణాలనే చాలా ఉత్కృష్టలక్షణాలుగా పరిగణించేరు. నా సహోద్యోగులు, నా సమకాలికులు, నా నీతిమత్వాన్ని ముక్తకంఠంతో పొగిడేరు.”

“నా దోషాంగీకారం” వ్రాసేక లియో టాల్ స్టాయి భావాలలో చాలా పరివర్తనం కలిగింది. జమిందారీ మీది ఆదాయం బీదవాళ్ళని దోచుకొనడం అనీ; యుద్ధం చెయ్యడం, యుద్ధానికి ప్రోత్సహించడం హత్యలుగానూ పరిగణించేడు. ఒకళ్లు కష్టపడి తెచ్చుకొన్నది, వాళ్ళ నోరుకొట్టి తాను తినే య్యడం దొంగతనం గాక మరేమిటి? లియో టాల్ స్టాయి నన్నిటికన్న విశేషంగా బాధించింది ఈ బీదల్ని దోచుకొనడమే. అన్నంకూడా లేకుండా జేసి మాడ్చించువడం ప్రత్యక్షంగా హత్యలకంటేనూ భయంకరమైనదని ఆతడు పరితాపపడ్డాడు. తాను చేసిన ఈ మహాపాపం పోగొట్టుకొనడానికై ఆతడు యావజ్జీవం ప్రయత్నిస్తూనే యున్నాడు.

లియో టాల్ స్టా యి హృదయంలో జీవితానికి పరమా వధి ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే దుగ్ధ గట్టిగా పట్టుకుంది. అంత వరకూ తాను జీవితానికి లక్ష్యా లనుకొన్నవి విమర్శిస్తే వట్టి బూటకాలని తేలిపోయినవి. మరి అవి అబద్ధమైతే నిజమైన దేది?

లియో ఈ సమస్య తీసికొని వైజ్ఞానికుల వెంటబడ్డాడు. వాళ్ళూ పరిణామసూత్రా లేకరువువేసి మనుష్యు డెల్లా ప్రపంచం లోనికి వచ్చాడో వర్ణించడం ఆరంభించేరు. వాళ్ళ వాదం లో వూహ, అనుమానం కంటే సత్యం అధికంగావుంది. కాని, టాల్ స్టా యికి కావలసినదది కాదు. ఆతని ప్రశ్న ఒకటి, వచ్చిన సమాధానం మరిఒకటి. తను జీవించిన ప్రయోజనం ఏమిటంటే మనిషి ఎల్లావుట్టేడో ఎత్తుకొచ్చేరు వైజ్ఞానికులు.

వెంటనే ఆతిడు ప్రజలకి ఆదర్శితత్వాలు బోధించడమే వృత్తిగా పెట్టుకున్న మతగురువుల దగ్గరకు వెళ్ళేడు.

కాని, చివరకి వైజ్ఞానికులు ఎంత చెప్పగలిగేరో ఈ ప్రశ్నకు మతగురువులూ అంతే చెప్పగలిగేరు. టాల్ స్టా యి సమస్య మనుష్యుని మానసికశక్తు లన్నీ కేంద్రీకరిస్తే గాని విడివడనిది. మతబోధకులు ప్రయత్నిస్తే దానిని సాధిస్తారు; కాని, వాళ్ళు కట్టుబడవలసి యుండిన తిరి సూత్రాలు వాళ్ల కామాత్రం స్వాతంత్ర్యం కలుగచేయ్యవు. వాళ్ళ నియమావళిలో నున్న “జీవితం-మరణం” అనే హంశాలని గురించి మాత్రమే బోధిస్తారు కాని ఆ నియమాలు దాటి ముందుకి సాగడాని కేమా

త్రం అధికారంలేదు. కాళ్ళు రెండూ కట్టేసి పరుగెత్తమన్నట్లుంటుంది వాళ్ళ నా నిబంధనల్లో వుండే ఆలోచించమనడం.

దీనికితోడు మతాధికార్లు ఇతరమతాలమీద చూపించే అసహ్యం, కోపం, శతృత్వం, మత సంరక్షణ పేరిట ప్రజల్ని, ప్రభువుల్ని యుద్ధాలకి ప్రోత్సహించడం, సైనికుల్ని ఆశీర్వాదించి యుద్ధాలకి పంపించడం, టాల్ స్టాయికి పరమాసహ్యకరింగా కనిపించేయి. ఆతడంత ప్రయత్నించినా వాళ్ళ అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించ లేకపోయినాడు. ఏసుక్రీస్తు ప్రేమసందేశం వ్యాపింప చేయడాని కీ పరమత దూషణం, అసహనం ఎందుకో బోధ పడిందికాదు.

తన ప్రశ్నకి సమాధానం రాకపోగానే టాల్ స్టాయి ఇంక ఎవ్వరి నడిగి లాభం లేదని నిశ్చయించి ప్రపంచానుభవం చేత జీవితసత్యం గ్రహించాలని తలచేడు. మొట్టమొదట్లో ఆతనిదృష్టి పట్నవాసపు ప్రజలవంక తిరిగింది. పట్టణాలలో ప్రజల వతడు నాలుగు విభాగాలు చేశాడు. ఒకరకం పశువుల్లా ప్రవర్తించే పడుచుకురాళ్ళు. భోగస్త్రికులు. వాళ్ళ మనస్సు లీ మాదిరి యుత్కృష్టవిషయాల్ని గ్రహించగలంత పక్వస్థితికి రాలేదు. కనుక వాళ్లనుంచి తాను గ్రహించగలిగే దేమీ లేదనుకున్నాడు.

ఇక రెండోరకం కఠినవిషయాల నాలోచించగలవాళ్ళైనా, ఆలోచించడానికి క్షణమైనా తీరికలేని స్థితిలో, వర్తకులు, పత్రికాసంపాదకులు, రాజకీయవేత్తలు, ప్రభుత్వోద్యోగి

గులు మొదలై నవాళ్ళంతా. అందరూ తలోపనిలో అడుక్కుపోయి నిలవడానికి, వేనుతిరిగి చూడటానికిగూడా తీరిక లేకుండా ఉన్నారు. వాళ్ళేదోవిధంగా జీవితం గడుపుకోడానికే ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని బ్రతుకుటచే సాధింపవలసిన ప్రయోజనం ఏమిటో వూహించడంలేదు.

ఇంక మూడోరకం మనుష్యులలో ఆలోచనగలవాళ్ళు లేకపోలేదు. కాని వాళ్ళెవళ్ళూ స్వబుద్ధి నుపయోగించి జీవిత లక్ష్యం ఏదని ఆలోచించలేదు. ఏ పత్రికలో, ఏ కవో, ఏమత బోధకుడో, ఏ రాజో, ఏ వుద్యోగో, రాజకీయవేత్తో చెప్పిన దాన్ననుసరిస్తూ, తమ జీవితాన్ని ఏ దేవాలయానికో- ఏ దేశంకో- ఏ వర్ణంకో- ఏ సంఘంకో ముడిపెట్టుకొని కొట్టు ఖిట్టాడుతూ వుంటారు. అన్ని దేశాల్లోనూ సర్వసమత్వాన్నంగీకరించే వ్యక్తులుకూడా తమదేశం, తమరాజు కోసం ఇతర రాజుల్లో యుద్ధంచెయ్యడం తప్పకాదనీ, అది అంటే స్వజాతి, స్వదేశాభిమానాలు ప్రతీమనిషిలోనూ వుండవలసిన వుత్తమ లక్షణం అనీ వాదించేవాళ్ళున్నారు. వీళ్ళంతా దేశభక్తి, రాజభక్తిలో జీవితరహస్యాన్ని దాచేశారు. ఆ రెంటినీ దాటిపోయే జీవితరహస్యం వాళ్ళు తెలిసికోరు. తెలిసికోవాలని కూడా అనుకోరు.

ఇంక నాలుగోరకం పైవాళ్ళకన్న అసహ్యంగాపోలేదు. వాళ్ళు మనుష్యజీవితంలోని శూన్యత్వాన్ని గ్రహించి మనుష్య జన్మ నిరర్థకంగా నిర్ధారించి “ఋణం కృత్వా ఘృతం పిబేత్”

అన్న న్యాయం చేబట్టిన వాళ్లు, వీలైనంతలో మనుష్యజీవితం లో దొరకగలంత సౌఖ్యం పొందేయ్యాలనే రకం, ఇది.

వీలైనప్పుడలనా అతని ప్రశ్నకి సమాధానం రాలేదు. చిట్టచివరికి మిక్కిలి నిరాశ పడిపోయి, నీతీ, సాహసంగల మనిషికి ప్రపంచంలో బ్రతకడాని కవకాశం లేదనే నిశ్చయానికి వచ్చేడు.

అతని దృష్టి తర్వాత ప్రశాంతజీవనం నిర్వహించుకొనే పల్లెటూరి ప్రజల మీదకి పోయింది. దరిద్రులై, అమాయకులై, పెద్ద పెద్ద పన్నులతో అణచిపెట్టబడి, మారణయంత్రాలు గానూ, దేశానికి తిండి, గుడ్డా నిర్మించే సాధనాలు గాను ఉన్న బీదవాళ్లకి జీవితరహస్యం తెలియడ మెట్లాగ? వాళ్లాత్మహత్య కెప్పుడూ తలపెట్టరు. బ్రతికియున్నంత కాలం కష్టాలూ, సుఖాలూ, ధైర్యంగా సహిస్తారు. ప్రశాంతమైన మనస్సుతో మరణాన్ని ఎదుర్కొంటారు. ప్రపంచాని కంతకూ ముఖ్యంగా కావలసిన తిండి, గుడ్డా వుత్పత్తిచేసే ఈ అమాయక ప్రజల జీవితంలోనే మతబోధకులయొక్కా, వైజ్ఞానికులయొక్కా, జీవితాలలో లేని సత్యం, శాంతి యిమిడియున్నట్లా తనకి తోచింది.

లియో టాల్ స్టాయ్ వాళ్ళ లో తెలివైనవాళ్ళతో మాట్లాడిచూసేడు. వాళ్లు తమ అభిప్రాయాలు పైకి స్పష్టం చేయలేకపోయినా, వాళ్ళ హృదయాలూ, జీవితంకూడా సత్యానికి సమీపంలో నున్నట్టు గ్రహించేడు.

1878 లో ప్రచురింపబడ్డంతోడనే అనేక విదేశభాషలలోనికి పోటాపోటీలతో అనువదించబడి, టార్ స్టాయికి విశ్వవిఖ్యాతమైన కీర్తి కెచ్చింది.

ఈ రోజులలో ఆతని పెద్దయన్నగారైన నికోలస్ డిమిట్రీ క్షయవ్యాధిచే తీసుకొనితీసుకొని చచ్చిపోయాడు. టార్ స్టాయి అతని కెన్నివిధాలో సేవచేశాడు. ఆరోగ్యంకొరకనేక ప్రదేశాలకి తీసుకొనిపోయాడు. కాని, అవన్నీ నిష్ఫలములై పోయినాయి. డిమిట్రీ ఈలోకం విడిచిపోయాడు.

హఠాత్తుగా ఒక్కమాటు ప్రణయతరంగాలలో తేలిపోతూన్న టార్ స్టాయి కళ్ళు అతని పెద్దయన్న డిమిట్రీ మరణంతో విప్పరినాయి. పెద్దన్నమీద టార్ స్టాయి కపరిమితమైన ప్రేమ, భక్తి. ఆతని మరణం లియో జీవితంలో గొప్ప నైరాశ్యం కలుగజేసింది. అతని మనస్సుని ఐహికవిషయాలనుంచి ఆధ్యాత్మికవిషయాలమీదకి పురిగొల్పింది. మృత్యువంటే ఏమిటి? మనుష్యుడు దానినుంచి తప్పకోడాని కవకాశాలున్నాయా? అనే ఆలోచన కలగజేసింది.

అన్నగారి మరణంతోనే టార్ స్టాయి మనుష్య జీవితానికి పరమావధి ఏమిటి? అనే పెద్దసమస్యలో పడిపోయాడు. అనుభవిస్తూన్నవి బాధలైనా, కళ్లు మూసుకొని సుఖస్తూన్నాననుకోవడం అతని తత్వానికి సరిపడిందికాదు. సుఖం ఎందులో వుంది? జీవిత పరమావధి ఏది? అను ప్రశ్నలనుగూర్చి ఆలోచించడం ఆరంభించేడు.

జీవితపరమావధి ఏది? ధనమా?

అతని పుస్తకాల మీద వలసినంత ఆదాయం వుంది. ప్రయత్నించి కాపీరైట్ కూడా రిజస్టరు చేయించాడంటే లక్షల కొలదీ కురుస్తుంది. అవి కాకుండా సమారా జిల్లాలో ఇరవైవేల యెకరాల భూమి అతని అధీనంలోవుంది. అతడూ పెద్ద పెద్ద జమీందార్లలో లెక్కే; కాని, ఈ ధనం జీవితపరమావధి కాగలదా? ఇంతకు నూరురెట్లు ధనవంతుడై తే మాత్రం మృత్యు భయాన్ని మరిపించే సుఖం కలుగుతుందా? అసంభవం! అతని దృష్టిలో ధనంవల్ల కలిగే సంతృప్తికంటే మరణంవల్ల కలిగే భయం అధికంగా తోచింది. కనుక అది జీవితానికి పరమావధి కాదని నిశ్చయించినాడు.

పోనీ సంసారసుఖం, సంతానప్రేమా, జీవితానికి పరమావధి కాగలవా? అనేకమంది గృహస్థులు తమ సంతానం మీదే ప్రాణాలు పెట్టుకొని ఉంటూన్నారు. ఆ పిల్లలకి కాస్త ఒడలు వెచ్చబడినా, జలుబుచేసినా ఆ తల్లిదండ్రులు ఏడే బాధా, ఆరాటం విపరీతం. ఒకవేళ ఆ కుర్రవాడు కాస్తా కాలగతి కెరయినాడా...

ఇక్కడ కూడా ఆతనికి మరణభయమే అడ్డం వచ్చింది. మరణంవల్ల కలిగే భయం ముందు ఈ సంసారసుఖానికి కూడా చోటులేదని ఆతడు నిశ్చయించేడు.

కాకపోతే, జీవితానికి పరమావధి కీర్తా?

కీర్తికి మృత్యుభయం లేదు. అతడి విశాల సాహిత్య ప్రపంచంలో అన్యుతనైన కీర్తి గడించేడు. కాలిదాసు కంటే, షేక్స్పియరు కంటేనూ కూడా ఎక్కువ కీర్తిపొందుతే జీవితపరమావధి సాధించినట్లవుతుందా? అదికూడా అసంభవమే! ప్రతీగ్రంథకర్త రచనలూ, భావాలూ అతని తర్వాత కూడా ఉండవచ్చును. గాని, వాటికూడా అంతంలేకపోలేదు. ఏ వేయేళ్ళనాటి వుత్తరం వంకేనా మనం ఇప్పుడు తొంగి చూస్తూన్నామా? మనం వ్రాస్తూన్న భాషమాత్రం నిత్యం మార్పు పొందడంలేదూ? అదీగాక మనస్సు డనుభవించడానికి వీలులేని కీర్తిని పొందడంవల్ల అతనికి వచ్చే లాభం ఏమిటి? అందుచేత కీర్తి జీవితలక్ష్యం కాదు. అని అతడు నిశ్చయం చేశాడు.

ఈ విధంగా అంతవరకూ తాను జీవితలక్ష్యాలుగా తలచిన ధనం, సంసారం, కీర్తి, జీవితానికి గమ్యాలుకావని తేలిపోగానే అతని కంతవరకూ తాను గడిపిన జీవితంమీద అసహ్యం కలిగిపోయింది. అందరూ పొగడిన తన పనులూ, గొప్పతనం తెచ్చిపెట్టిన దుష్కార్యాలూ అతని మనస్సు కింకింతనరాని బాధ కలిగించినాయి. వెంటనే లియో టాల్ స్టాయి తన అసభ్యజీవితంవల్ల తన మనస్సుకు కలిగిన బాధనంతా (My Confession) అనే గ్రంథంలో యీ విధంగా వెలిబుచ్చేడు.

“ఆరోజులు జ్ఞాపకం చేసుకుంటే గుండెలు దడదడలాడిపోతాయి. నా జీవితంమీద నాకే అసహ్యం కలుగుతుంది.

గుండెల్లో బాధ పుడుతుంది. యుద్ధంపేరు చెప్పి వందలకొలదీ హత్యలు చేశాను, చేయించేను. చంపినవాళ్ళకు బహుమతు లిస్తానని పందెములు వేశాను. జూదా లాడేను. ప్రశాంతంగా జీవించే దరిద్రప్రజలు సంపాదించుకొన్న దంతా త్రాగేశాను. ఎదుటి వాళ్ళని నానాబాధలూ పెట్టేరు. అవినీతికరంగా మోసం చేసి బ్రతికినాను. అబద్ధాలు, దొంగతనం, మోసం, త్రాగుడు, అత్యాచారం, హత్య, ఒకటేమిటి నే చెయ్యని అపరాధం లేదు. ప్రజలంతా నా యీ అవగుణాలనే చాలా ఉత్సాహంతో అభినందించారు. నా సహోద్యోగులు, నా సమకాలికులు, నా నీతిమత్వాన్ని ముక్తకంఠంతో పొగిడేను.”

“నా దోషాంగీకారం” వ్రాసేక లియో టాల్ స్టాయి భావాలలో చాలా పరివర్తనం కలిగింది. జమిందార్ మీది ఆదాయం బీదవాళ్ళని దోచుకొనడం అనీ; యుద్ధం చెయ్యడం, యుద్ధానికి ప్రోత్సహించడం హత్యలుగానూ పరిగణించేడు. ఒకళ్లు కష్టపడి తెచ్చుకొన్నది, వాళ్ళ నోరుకొట్టి తాను తినే య్యడం దొంగతనం గాక మరేమిటి? లియో టాల్ స్టాయి నన్నిటికన్న విశేషంగా బాధించింది ఈ బీదల్ని దోచుకొనడమే. అన్నంకూడా లేకుండా జేసి మాడ్చిచంపడం ప్రత్యక్షంగా హత్యలకంటేనూ భయంకరమైనదని ఆతడు పరితాపపడ్డాడు. తాను చేసిన ఈ మహాపాపం పోగొట్టుకొనడానికై ఆతడు యావజ్జీవం ప్రయత్నిస్తూనే యున్నాడు.

లియో టాల్ స్టాయి హృదయంలో జీవితానికి పరమా వధి ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే దుగ్ధ గట్టిగా పట్టుకుంది. అంత వరకూ తాను జీవితానికి లక్ష్యా లనుకొన్నవి విమర్శిస్తే వట్టి బూటకాలని తేలిపోయినవి. మరి అవి అబద్ధమైతే సజ మైన దేది?

లియో ఈ సమస్య తీసికొని వైజ్ఞానికుల వెంటబడ్డాడు. వాళ్ళు పరిణామసూత్రా లేకరువువేసి మనుష్యు డెల్లా ప్రపంచం లోనికి వచ్చాడో వర్ణించడం ఆరంభించేరు. వాళ్ళ వాదం లో వూహ, అనుమానం కంటే సత్యం అధికంగావుంది. కాని, టాల్ స్టాయికి కావలసినదది కాదు. ఆతని ప్రశ్న ఒకటి, వచ్చిన సమాధానం మరిఒకటి. తను జీవించిన ప్రయోజనం ఏమిటంటే మనిషి ఎల్లాపుట్టేడో ఎత్తుకొచ్చేరు వైజ్ఞానికులు.

వెంటనే ఆతడు ప్రజలకి ఆదర్శితత్వాలు బోధించడమే వృత్తిగా పెట్టుకున్న మతిగురువుల దగ్గరకు వెళ్ళేడు.

కాని, చివరకి వైజ్ఞానికులు ఎంత చెప్పగలిగేరో ఈ ప్రశ్నకు మతగురువులూ అంతే చెప్పగలిగేరు. టాల్ స్టాయి సమస్య మనుష్యుని మానసికశక్తు లన్నీ కేంద్రీకరిస్తే గాని విడివడనది. మతబోధకులు ప్రయత్నిస్తే దానిని సాధిస్తారు; కాని, వాళ్ళు కట్టుబడవలసి యుండిన విరి సూత్రాలు వాళ్ల కామాత్రం స్వాతంత్ర్యం కలుగచెయ్యవు. వాళ్ళ నియమావళిలో నున్న “జీవితం-మరణం” అనే హంశాలని గురించి మాత్రమే బోధిస్తారు కాని ఆ నియమాలు దాటి ముందుకి సాగడాని కేమా

త్రం అధికారంలేదు. కాళ్ళు రెండూ కట్టేసి పరుగెత్తమన్నట్లుంటుంది వాళ్ళ నా నిబంధనల్లో వుండే ఆలోచించమనడం.

దీనికినోడు మతాధికార్లు ఇతరమతాలమీద చూపించే అసహ్యం, కోపం, శతృత్వం, మత సంరక్షణ పేరిట ప్రజల్ని, ప్రభువుల్ని యుద్ధాలకి ప్రోత్సహించడం, సైనికుల్ని ఆశీర్వాదించి యుద్ధాలకి పంపించడం, టాల్ స్టాయికి పరమాసహ్యకరిగా కనిపించేయి. ఆతడెంత ప్రయత్నించినా వాళ్ళ అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించ లేకపోయినాడు. ఏనుక్రీస్తు ప్రేమసందేశం వ్యాపింప చేయడాని కీ పరమత దూషణం, అసహనం ఎందుకో బోధ పడిందికాదు.

తన ప్రశ్నకి సమాధానం రాకపోగానే టాల్ స్టాయి ఇంక ఎవ్వరి నడిగి లాభం లేదని నిశ్చయించి ప్రపంచానుభవం చేత జీవితసత్యం గ్రహించాలని తలచేడు. మొట్టమొదట్లో ఆతనిదృష్టి పట్నవాసపు ప్రజలవంక తిరిగింది. పట్టణాలలో ప్రజల నతడు నాలుగు విభాగాలు చేశాడు. ఒకరకం పశువుల్లా ప్రవర్తించే పడుచుకురాళ్ళు. భోగస్త్రికు. వాళ్ళ మనస్సు లీ మాదిరి యుత్కృష్టవిషయాల్ని గ్రహించగలంత పక్వస్థితికి రాలేదు. కనుక వాళ్లనుంచి తాను గ్రహించగలిగే దేమీ లేదనుకున్నాడు.

ఇక రెండోరకం కఠినవిషయాల నాలోచించగలవాళ్ళైనా, ఆలోచించడానికి క్షణమైనా తీరికలేని స్థితిలో వర్తకులు, సత్రికాసంపాదకులు, రాజకీయవేత్తలు, ప్రభుత్వద్యో

గులు మొదలై నవాళ్ళంతా. అందరూ తలోపగులలో అతుక్కుపోయి నిలవడానికి, నెనుతిరిగి చూడటానికిగూడా తీరికలేకుండా ఉన్నారు. వాళ్ళేదోవిధంగా జీవితం గడుపుకోడానికే ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని బ్రతుకుటచే సాధింపవలసిన ప్రయోజనం ఏమిటో వూహించడంలేదు.

ఇంక మూడోరకం మనుష్యులలో ఆలోచనగలవాళ్ళు లేకపోలేదు. కాని వాళ్ళెళ్ళూ స్వబుద్ధి నుపయోగించి జీవిత లక్ష్యం ఏదని ఆలోచించలేదు. ఏ వృత్తిలో, ఏ కవో. ఏమత బోధకుడో, ఏ రాజో, ఏ పుద్యోగో, రాజకీయవేస్తో చెప్పిన దాన్ననుసరిస్తూ, తమ జీవితాన్ని ఏ దేవాలయానికో- ఏ దేశంకో- ఏ వర్ణంకో- ఏ సంఘంకో ముడిపెట్టుకొని కొత్త మిట్టాడుతూ వుంటారు. అన్ని దేశాల్లోనూ సర్వసమత్వాన్నంగీకరించే వ్యక్తులుకూడా తమదేశం, తమరాజు కోసం ఇతర రాజుల్లో యుద్ధంచెయ్యడం తప్పకాదనీ, అది అంటే స్వజాతి, స్వదేశాభిమానాలు ప్రతీమనిషిలోనూ వుండవలసిన వుత్తమ లక్షణం అనీ వాదించేవాళ్ళున్నారు. వీళ్ళంతా దేశభక్తి, రాజభక్తిలో జీవితరహస్యాన్ని దాచేశారు. ఆ రెంటినీ దాటిపోయే జీవితరహస్యం వాళ్ళు తెలిసికోరు. తెలిసికోవాలని కూడా అనుకోరు.

ఇంక నాలుగోరకం పైవాళ్ళకన్న అసహ్యంగాపోలేదు. వాళ్ళు మనుష్యజీవితంలోని శూన్యత్వాన్ని గ్రహించి మనుష్య జన్మ నిరర్థకంగా నిర్ధారించి “ఋణం కృత్వా ఘృతం పిబేత్”

అన్న న్యాయం చేబట్టిన వాళ్లు, వీలై నంతగా మనుష్యజీవితం లో దొంకగలంత సౌఖ్యం పొందేయ్యాలనే రకం, ఇది.

వీలైనప్పువలనా ఆతని ప్రశ్నకి సమాధానం రాలేదు. చిట్టచివరకి మిక్కిలి నిరాశ పడిపోయి, నీతీ, సాహసంగల మనిషికి ప్రపంచంలో బ్రతకడాని కవకాశం లేదనే నిశ్చయానికి వచ్చేడు.

ఆతని దృష్టి తర్వాత ప్రశాంతజీవనం నిర్వహించుకొనే పల్లెటూరి ప్రజల మీదకి పోయింది. దరిద్రులై, అమాయకులై, పెద్ద పెద్ద పన్నులతో అణచిపెట్టబడి, మారణాయం త్రాలు గానూ, దేశానికి తిండి, గుడ్డా నిర్మించే సాధనాలు గాను ఉన్న బీదవాళ్లకి జీవితరహస్యం తెలియడ మెట్లాగ? వాళ్లాత్మహత్య కెప్పుడూ తలపెట్టరు. బ్రతికియున్నంత కాలం కష్టాలూ, సుఖాలూ, ధైర్యంగా సహిస్తారు. ప్రశాంతమైన మనస్సుతో మరణాన్ని ఎదుర్కొంటారు. ప్రపంచాని కంతకూ ముఖ్యంగా కావలసిన తిండి, గుడ్డా వుత్పత్తిచేసే ఈ అమాయక ప్రజల జీవితంలోనే మతబోధకులయొక్కా, వైజ్ఞానికులయొక్కా, జీవితాలలో లేని సత్యం, శాంతి యిమిడియున్నట్లాతనికి తోచింది.

లియో టాల్ స్టాయ్ వాళ్ళ లో తెలివైనవాళ్ళతో మాట్లాడిచూసేడు. వాళ్లు తమ అభిప్రాయాలు పైకి స్పష్టం చేయలేకపోయినా, వాళ్ళ హృదయాలూ, జీవితంకూడా సత్యానికి సమీపంలో నున్నట్టు గ్రహించేడు.

వా రాతని ప్రశ్నకి సమాధానంగా “భగవత్సేవ, పరోపకారం” అన్న రెండు విషయాలు సూచించేరు. ఆ మాటల్లో కొంతవరకు సత్యం లేకపోలేదని అతనికి శోచించింది.

పరోపకారం, అదే జీవితానికి పరిమాపన. అందులోనే సుఖంవుంది, శాంతివుంది. గ్రామీణుల జీవితాలలో ఆ రెండూ ప్రతిఫలించడాని కా పరోపకారమే కారణం. టాల్స్టాయి కీ సమాధానంతో కొంత సంతృప్తి కలిగింది. కాని, ఆ బీదలు చెప్పిన భగవంతు డెవ్వరు? అతడున్నదీ. లేనదీ, తెలిసికోనే వుపాయం ఏదీ? అతనిని తెలిసికోవలసిన అచరణం ఏమిటి? ఈ ప్రశ్నలతో టాల్స్టాయికి గుక్కజిరగలేదు.

టాల్ స్టామ్ జీవితం.

తత్త్వ నేషణము

చివరకు కొండరు స్నేహితులు దేవుడంటే ఎవరో, మనుష్యజీవితానికి దానికివున్న సంబంధం ఏమిటో తెలుసుకోవాలి అంటే ప్రాచ్యదేశాల మతగ్రంథాలు చదవమని సలహా ఇచ్చేను. వెంటనే అతడు మిగుల శ్రద్ధతో బౌద్ధమతము, కన్యాశిష్యుని మతము, మహమ్మదీయ మతమును గుఱించి తెలుసుకోడానికి ఆ యా మతగ్రంథాలు చదవడం ఆరంభించేడు. ఆ పుస్తకాలలో ఆతని నన్నింటికంటే అధికంగా ఆకర్షించిన విషయం మత ప్రవక్తల జీవితాలలో స్పష్టరూపంలో ప్రతిఫలిస్తూన్న సేవావ్రతం.

జీవన - మరణాల సమస్యల్ని గుఱించీ, ప్రపంచాన్ని నడిపిస్తూం దనుకుంటూన్న ఆ అప్రత్యక్షశక్తితో ఈ ప్రపంచాని కున్న సంబంధాన్ని గుఱించీ, ప్రాచ్య పాశ్చాత్య మతగ్రంథాలన్నింటిలోనూ సమంగానే చర్చించబడినట్లు తెలుసుకొన్నాడతడు. ఆ అప్రత్యక్ష శక్తికి ప్రపంచంలోగల సంబంధాన్ని ఏ హేతువాదాలూ నిరూపించలేకపోవడం అతడు స్పష్టంగా గ్రహించగలిగేడు. కాని, ఆ సత్యం నిరూపించబడే ప్రయత్నంలో వాటినుండి వేరుచెయ్యడానికి కూడా వీలులేనంత జటిలంగా

అబద్ధాలూ, మూఢ విశ్వాసాలూ, నమ్మజాలని కథలూ అల్లి వేయబడ్డాయి.

అతడా మతగ్రంథా లన్నీ వాక్యవాక్య విమర్శగా చదివి, వాటిలో స్పష్టంగా, సుబోధకంగా, మనుష్యజీవితానుభవాల కన్నివిధాలా సరిపడి, హేతువాదాని కనురూపంగా వున్న సత్యాంశాలు గుర్తులు పెట్టుకుంటూ పూర్తి చేశాడు. ఆవిధంగా ఒక్కమాటు చదువడం కాకుండా ఎన్నోమార్లు చదివి, సత్యాంశాలన్నీ క్రోడీకరించేడు.

కాని, అప్పటికీ ఆ గ్రంథాలలో చాలాభాగం అబోధం గానే ఉండిపోయింది. ఆ మిగిలిపోయిన భాగాలన్నీ అనేక విధాలైన మూఢవిశ్వాసాలతోనూ అప్రభంశపు కథలతోనూ నిండి వున్నాయి. క్రీస్తు నీటిమీద నడవడం, మహమ్మదు ప్రేతం నిరాధారంగా ఆకాశంలో నిలబడడం, శుద్ధోదనుని భాగ్యగర్భంలో జ్యోతిర్మూర్తి ప్రవేశించడం మొనలైన తెలియని సంగతులతో నిండియున్న ఆ భాగా లాతని సత్యాన్వేషణ కథ్యంతరాలు కాలేదు.

మతగ్రంథా లన్నీ ఏకీభవించిన అయిదువిషయాలు టాల్ స్టాయి ఏది, వాటిని గూర్చి పూర్తిగా విమర్శించేడు.

వాటిలో మొదటిది “కోపాన్ని చంపుకోవాలి” అన్నది.

చాలామంది ప్రజలు కోపం చంపుకోవడం ఎందుకని అడుగుతుంటారు. ఏ పరిస్థితుల్లోనూ కోపం మనిషికి సాయం

చెయ్యడానికి బదులు ఎక్కువ హాని కలిగిస్తుంది. అది ప్రతీ మనిషికి నిత్యం ప్రత్యక్షమయే అనుభవం.

రెండోది “కాముకుడు కాకూడదు” అన్నది.

కామంనల్ల ప్రతీ వ్యక్తికీ, ప్రతీసమాజానికీ కలుగుతూన్న సప్తకష్టాలు ప్రతీమనిషి ఎరుగును. సమాజంలో జరిగే దుష్కృత్యాలకి మూడువంతులు కామమే కారణం. కాని, కామం అన్నది జీవనహాజం. ప్రకృతి సత్క్రమించడం ఎవ్వరికీ అసంభవమే కనక ప్రతీ మనిషి ఎంత తక్కువతో తృప్తిపడితే అంత ఉత్తమం, కామం విషయంలో.

మూడోది, ‘ఏ విషయాన్ని గురించీ మాట ఇవ్వవద్దు’ అనేది.

మనం ఏ ప్రభువుకో, ఏ వ్యక్తికో మాట ఇస్తా మనుకోండి. ఆ చేసిన ప్రతిజ్ఞ తాత్కాలికంగా బాధాకరం కాకపోవచ్చు. కాని, తర్వాత తర్వాత అ వ్యక్తి మన ప్రతిజ్ఞ జ్ఞాపకం చేస్తూ మనకిష్టం లేని పనులు పురమాయించవచ్చు. అప్పుడేం చెయ్యాలి? మన ప్రతిజ్ఞల సత్క్రమించడమా? లేకపోతే మన కిష్టం లేకపోయినా మన అయిష్టాన్ని చంపుకొని, ఆ పనికి ఒడి కట్టవలసిందేనా? ఇల్లాంటి ద్వైవిధ్యంతో ముందు ముందు బాధకంటే మొదట్లో మాట ఇవ్వకుండాటం ఉత్తమం కాదూ?

నాలుగోది - అపకార్మిక్కుడా అ ప కారం చెయ్యకూడదు. ఐదోది - శత్రువునుకూడా ప్రేమించడం నేర్చుకోవాలి.

వాస్తవానికి రెండింటి అభిప్రాయం ఒక్కటేయైనా వీటిలో మొదటి దానికన్న రెండవ దాంట్లో అధిక్యం స్పష్టం. మొదటిది శాంతాన్ని బోధిస్తుంది. రెండోది ఆ శాంతానికి మెఱుగుపెట్టే ప్రేమని బోధిస్తుంది.

ప్రపంచంలో హెచ్చు తగ్గులు లేవు. ప్రతి జంతువులో, ప్రతి మనుష్యునిలో, ప్రతి వస్తువులో ప్రకటితం అవుతూన్న శక్తి ఒక్కటే. ఒకశ్చకి బాధకరమైన పని అందరకీ బాధకరం గానే వుంటుంది. అందుచేతనే,

కం. ఒరులేయవి యొనరించిన

నరవర ! యప్రియంబు తన మనంబున కగు దా
నొరులకు నవి సేయకునికి

పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లె.

[ఆంధ్ర మహాభారతం]

అన్న ధర్మసూక్ష్మం మరచిపోకూడదు.

లియో టాల్ స్టాయి, క్రైస్తవ-బౌద్ధ-కన్యూషియన్-మహమ్మదీయ మతగ్రంథాల నుంచి గ్రహించిన సత్యధర్మాల్ని గురించి సంపూర్ణ వివరంతో 'చాతుర్ధర్మన సమన్వయ దీపిక' (The four Gospels harmonised and translated) అనే పుస్తకం వ్రాసి 1882 లో ప్రకటించేడు.

సామాన్యంగా వేదాంతం లందరిలాగా చిలక పలుకులు పలుకుతూ, శుష్కప్రియాలతో కాలక్షేపం చెయ్యక, టాల్

స్టాయి తాను గ్రహించిన సత్యవిషయా లాచరణలో పెట్ట సాగేడు.

ఒకళ్ళ కుపకారం చెయ్యడమే జీవితపరమావధియై నప్పుడు మన కవసరంలేనంత ఆస్తి పోగేసుకూర్చోడం తప్ప.

అనేకమంది ప్రజలన్నంతేక మాడిపోతూంటే మనం మృష్టాన్నాలు తినడం నీచమైన పని. అంతకంటే శరీరాలో గ్యం రక్షించగల సాధారణభోజనం చేయడం ఉత్తమం.

మంచివిలువైన బట్టలు కట్టుకొని సామాన్యప్రజలకంటే భిన్నంగా ఉండడంకంటే, వేషభాషలలో సోదరప్రజలతో కలిసి ఉండడం అవసరం.

శ్రమలేనిదీ, ఆదాయం అధికంగా ఉన్నదీనైన పని మనం తీసుకొని, అసహ్యం, బాధ కలిగించే పనుల్ని దరిద్రులు, దుర్బలులు, దురదృష్టవంతులు అయినవాళ్ళపరం చెయ్యడం కంటే అన్యాయం వేరొకటిలేదు. ప్రతి పనీ ఉచ్చనీచభేదం లేకుండా సోదరప్రజలతో సమంగా మనంకూడా చేసితీరాలి.

ఈ విధంగా తానింక చేయవలసిన విధానం నిర్ణయించు కోగానే లియో టాల్ స్టాయి తన అభిప్రాయా లాచరణలో పెట్టేశాడు.

భోజనవిధానం పూర్తిగా మార్చేశాడు. అధికంగా ఖర్చయి మాంసభోజనం విడిచిపెట్టేసి. అతిచౌకలో సమ కూడే శాకాహారం ఆరంభించేడు. సారా, పొగాకు మొదలైన మత్తునస్తువులు వదిలేశాడు. వేషంకూడా మార్చేసి సాధారణ

మైన బట్టలు కట్టుకోడం ఆరంభించేడు. గృహకృత్యాలలో భార్యకి చోడుపడేవాడు. నీళ్లు తీసుకురావడం, పుల్లలు కొట్టడం మొదలైన బరువుపనులన్నీ ఒళ్లువంచి చేసేవాడు. చెప్పలు కుట్టడం నేర్చుకొని తనకు కావలసిన జోళ్ళు తానే తయారు చేసుకొనేవాడు. పల్లెల ప్రజలతోనూ, వ్యాపసాయికులతోనూ కలసిమెలసి యుండడాని కుత్సహించేవాడు. పట్టణానికి ప్రజలు మాదిరిగా ఒకసంచి భుజాన వేసుకొని దానిలో ప్రజలకి ముఖ్యంగా అవసరపడే సామాను తీసుకొని కాలినడకను దేశంలో సంచారం చేస్తూ బీదలలో పంచిపెట్టేతూండేవాడు.

ఈ విధంగా శరీరకష్టం చేస్తూన్నా అతడు వెనకటికంటే అధికంగా సాహిత్యసేవ చేయగలిగేడు. ఆతని జీవితలక్ష్యం మారగానే అతని రచనల ఉద్దేశాలుకూడా మారిపోయినాయి. ఆతని రచన లిప్పుడు కేవలం మనోవినోదంకోసం వ్రాయబడటం లేదు. మనుష్యజాతికి జీవితపరమావధి, సత్యధర్మాలూ తెలియపరుస్తూ వాళ్ళజీవితంలో సుఖశాంతులు కలగజేయడం వాటి ఉద్దేశ్యం. ఆ ఉత్సాహంలో ఆతడు డనేక చిన్నకథలు, నవలలు, నాటకాలు, వ్యాసాలు, ఉత్తరాలు వ్రచురించి, ప్రజల కాదర్శజీవనం అనుభవానికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించసాగేడు.

లియో టార్ స్టా య్ జీవితంలో ఈ పరివర్తనం నడుస్తూన్న రోజులలోనే రష్యా రాజకీయరంగంలో గొప్ప మార్పు కలిగింది. కొన్నేళ్ళనుంచి ప్రజలకీ, జమిందార్లకీ నడుమ రేగు

తూన్న ద్వేషజ్వాలలు తీవ్రరూపం ధరించినాయి. సంస్కరణలు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించిన రెండవ నికోలస్ ఆ ద్వేష ఫలితంగా 1881 మార్చి 13 వ తేదీని హత్యాకారుల చేతులలో పడిపోయాడు.

ఆతని వెనుకనే సింహాసనం ఎక్కిన మూడవ నికోలస్ జార్ వెంటనే దేశంలో నిర్బంధశాసనాలు ప్రకటించి, ఆ హత్యతో సంబంధం ఉంటుందని అనుమానం కలవారినల్లా జైలులో పెట్టేశాడు. సైనికన్యాయస్థానాలలో వెంటనే విచారణ జరిపించేసి, హత్యతో సంబంధం ఉన్నవాళ్ళందరికీ నిర్ణయంగా ఉరిశిక్షలు వేసి, హత్యాకారులతో సంబంధం ఉన్నవాళ్ళకి దేశాంతరవాస శిక్షలు, యానజ్జీవనిర్బంధశిక్షలు విధించేడు. నికోలస్ తీసుకొన్న ఈ తీవ్రచర్యలకి అదివరకు జమిందారీ కక్షవారి దుర్లయానికి, క్రొర్యానికి గగ్గోలు పడిపోయిన ప్రజలంతా సంతోషించేరు. కాని టాల్ స్టాయి అభిప్రాయం ప్రజాభిప్రాయానికి, ప్రభుత్వనిర్ణయాలకీ కూడా కేవలం వ్యతిరేకం. “కన్నుకి కన్ను - పన్నుకి పన్ను” అనే ఈ నీతి మానవత్వానికి లక్ష్యంకాదని ఆతని దృఢనిశ్చయం. కావున శిక్షలు విధించబడిన వెంటనే లియో టాల్ స్టాయి ఆ శిక్షలవలన తనకు గలిగిన హృదయవేదననంతా తెలియపరుస్తూ మూడవ నికోలస్ కొక పెద్ద జాబు వ్రాసేడు.

మొదటి నికోలస్ దారుణ శాసనాలు ప్రజలను తృప్తి పరచలేకపోయినవి. రెండవ నికోలస్ జార్ యొక్క నిర్బంధంతో

కూడిన ఉదార సంస్కారాభిప్రాయాలు కూడా ప్రజల నందరినీ సంతుష్టి పరచలేకపోయినాయి. ఆ కెండుమార్గాలూ విఫలం అయిపోయినప్పుడు మళ్ళీ ఆ మానగమే అవలంబించి ఆ తప్పే చేయడం ఎందుకు ? “అక్రోథేన జయేత్ క్రోధం” అనే నీతి నిష్పడవలంబించి యీ హంతకుల్ని క్షమించి విడిచివేస్తే వాళ్ళు చేసిన పనికి వాళ్ళే సిగ్గుపడి సన్మార్గం గ్రహించ గలరని టాల్ స్టాయి దృఢమైన నమ్మకం. ఆ అభిప్రాయాల్నే వివరిస్తూ టాల్ స్టాయి రష్యాచక్రవర్తికి లేఖ వ్రాసినాడు. కాని ప్రభుత్వం ఆతని కెట్టి సమాధానం ఇవ్వలేదు. శిక్షలవిషయంలో అభిప్రాయం మాద్చుకోనూలేదు.

హంతకు లురిదీయబడ్డారు, నిర్ణీతకాలంలో. వారి ఆను యాయులు పెద్దపెద్ద శిక్షలతో నేలను రాసెయ్యబడ్డారు.

లియో టాల్ స్టాయి మనస్సుకు న్యాయం పేరున జరిగిన ఈ హత్యలు చాలాసాధ కలుగచేసినాయి. ‘ప్రాణానికి ప్రాణం’ అనే నీతియొక్క నగ్నస్వరూపాన్ని బ్రతికి ఉన్నంతకాలం, వ్రాసిన ప్రతీపుస్తకంలోనూ, చెప్పిన ప్రతీమాటలోనూ వ్యక్తం చేస్తూనే ఉండివాడు. మనుష్యుడు చేసే దుష్కృత్యాలలో దీనిని మించినది లేదని టాల్ స్టాయి అభిప్రాయం.

టాల్ స్టాయి జీవితం

ఏది సత్యం ? ఏది కాశ్వతం ?

ఆ యేడాది లియో టాల్ స్టాయి మాస్కోనగరంలో కొద్దిరోజులు గడపడానికి వెళ్ళేడు. అచ్చటి ప్రజల్ని - వారి స్థితిగతుల్ని జాగ్రత్తగా చూసేటప్పటి కాతని గుండె నీరై పోయింది. పూర్వంకూడా అతడు మాస్కో చూసేడు. కాని, నాడు కలగనిబాధ, ఆవేదన నే డెందుచేతనో ఆతని హృదయంలో కలిగినాయి. పల్లెటూళ్ళకంటె సౌఖ్యకరాలనుకున్న పట్టణాల్లోకూడా బాధపడు ప్రజలున్నారని ఆతనికి తెలియ గానే మనస్సు చివుక్కుమంది.

దానిక్కారణం మాస్కో నగరంలోని మాన్పుకాదు. మాస్కో అన్ని పట్టణాలలాగే, ఎప్పుడూ వున్నట్లేవుంది. కాని టాల్ స్టాయి భావాలలో నాటికీ, నేటికీ చాలా భేదం ఉంది. ఆ భావాలతో ఆతని దృష్టికూడా మారింది. వెనుక బీదవాళ్ళ మీద జాలిపడేవాడు. కాని ఆ జాలి జాలికాదు. వారి దారి ద్రవ్యమీద సానుభూతి అది. కాని నేడతని ప్రతీ రోమకూపం, బీదవాళ్లు తనబోటి ధనికులచేత మోసగించబడి బాధపడు తున్నారనే విచారంతో దగ్ధమై పోతుంది. దివ్యభవనాలలో, దివ్యభోగాలనుభవిస్తూన్న ప్రజలపక్కనే కొంపమీద ఆకు లేదా లేక, తిండికీ, బట్టకీ కరువై, చికి శల్యాలైయున్న

ప్రజల్ని చూడగానే, జరుగుతూన్న మోసం, దొంగతనం కళ్ళు ఎదుట కట్టినట్టై ఆతని హృదయానికి బాధ కలిగిస్తూంది. ఇప్పుడాతని దృష్టిలో శాఖాభేదాలు, మతభేదాలు, దేశభేదాలు ప్రజలలో విభేదం కలగచెయ్యడంలేదు. ఆతని అభిప్రాయంలో ప్రజలంతా రెండేరకాలుగా ఉన్నారు. ఒకరికం కూలీలు. వాళ్లు జీవితంలోని ప్రతిఘడియూ నిర్జీవయంత్రాల మాదిరిగా చెమటోడ్చి పనిచేస్తారు. యజమానులు పెట్టి బాధలు-తిన్నదెబ్బలు సహించి, మనుష్యుడి కావశ్యకమైన ఎన్నుపు లన్నీ ఉత్పత్తి చేస్తారు. కాని రక్తం ఓడ్చి పనిచేసినా వాళ్ళ కన్నం లేదు. రాత్రిం బగళ్లు చాకిరిచేసినా ఒంటినిండా బట్టలేదు; ఇల్లులేదు; వాకిలిలేదు. ప్రసంచాని కంతకీ ఉపకరిస్తూన్న ఈ సజీవ యంత్రాలకేసి చూసేవాళ్ళుగాని, వాళ్ళ లోపాలు భర్తీ చేసేవాళ్ళుగాని లేరు.

ఇంక రెండోరకం కూలీల సంపాదన సంతా పీల్చిబ్రతికే బదనికలు. వాళ్ళ రక్తంతో బ్రతికే నల్లిజాతి మనుష్యులు. పనిచెయ్యడం ఏనాడూ ఎరక్కపోయినా వాళ్ళకి మృష్టాన్నానికి లోపంలేదు. నివాసం ఇనుపపెట్టెలవంటి గట్టియిళ్ళల్లో. కాళ్లు మెత్తని తివాసీలమీదగాని ఉంచరా ఆగర్భ శ్రీమంతులు. వట్టి సోమరిపోతులు. ఆ బీదవాళ్లు తెచ్చిఇచ్చే దానిసంతా జూదాలకి, త్రాగుడికి, లంజలకి వెచ్చబెట్టేసి, ఇంకా తెమ్మని బీదల పీకలమీద కూర్చుంటారు. బీదల్ని కొట్టడం, తిట్టడం

జన్మతః తమబోటివాళ్ళకి కలిగిన హక్కుని తలచే రకం. కాని తమరు చేస్తూన్న మోసం వాళ్ళకి తెలియకపోలేదు. ఎప్పుడో తమ మోసం ప్రజలకి తెలియకపోదని, నాటి కాపుదలకై దేవుడు-స్వర్గం-అదృష్టం అనే అదృశ్యములైన డాళ్లు చాటు చేసుకొని, ప్రజల్ని మోసగించి ఆత్మరక్షణ చేసుకుంటూన్నారు.

ధనవంతులు చేసే అత్యాచారాలను, వాటివల్ల బాధలు పడుతూన్న ప్రజల్ని చూచి టాల్ స్టాయి చాలా వ్యధ చెందేడు. బీదవాళ్ళ స్థితిగతులు వివరంగా తెలుసుకోవాలని కోరేడు. వాళ్ళో నిత్యము మాటలాడ సాగేడు. వాళ్ళు నివసించే వీధుల్లో తిరుగుతూ వాళ్ళ స్థితిగతులు కనిపెట్టుతూ వచ్చేడు.

సరిగ్గా ఆ సమయంలో మాస్కోనగరంలో జనాభా లెక్కలు తీసుకొనేటందు కేర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. బీద వాళ్ళున్న భాగాలలో లెక్కలు తీసుకొనే అవకాశం పొందుతే తన పని చాల సులభం కాగలదని టాల్ స్టాయి నిశ్చయం చేసు కొని, ప్రభుత్వానికి ప్రార్థనాపత్రం పంపేడు.

లియో టాల్ స్టాయి మాస్కో లో బీదవాళ్ళుండే భాగంలో జనాభా తీసుకొనే ఉద్యోగిగా ప్రభుత్వంచేత నియమించబడ్డాడు. ఆతడు తనపని సత్వృత్సాహంతో, పూనికతో నిర్వహించసాగేడు. ప్రతీగల్లీ, ప్రతీఇల్లూ తిరిగి తిరిగి ప్రజల స్థితిగతులు పరిశీలించి వాళ్ళుపడే అవస్థలు స్పష్టంగా తెలుసుకున్నాడు.

విశ్వర్యం, ఆనందం, సుఖం ఓలలాడుతూన్న రాజభవనాల నీడలలో దారిద్ర్యం, దుఃఖం, బాధ తాండవించి పోతూన్నాయి. అక్కడి ప్రజలు తిండికిలేక ఆకలికి నకనక లాడి పోతూన్నారు. రోగాలకి కృశించి పోతూన్నారు. బాధలకి తల్లడిల్లి పోతూన్నారు. వాళ్ళ ఆకలి చల్లారేచ్చందుకు ధనవంతులు ప్రయత్నం చేయరు. రోగాలకి విరుగుడు లాలోచించరు. బాధలు తగ్గించడానికి బదులు క్షణం క్షణం వాళ్ళని నొక్కివేయడానికే ప్రయత్నిస్తూంటారు.

దీనికంతకీ మూలకందం ఏది? సోదర మానవులు తిండి లేక, రోగాలచేత కృశించి పోతుంటే ప్రక్కవాళ్లు మానవత్వాన్ని చంపుకొని చూస్తూ ఊరకుండటాని క వ కా శం కల్పించిందేదీ? దరిద్రులు తమలోతాము సహాయం చేసుకుంటారు. బాధలలో పరస్పరం సానుభూతి చూపించుకుంటారు. కాని ధనికుడా ప్రాంతాలకే తొంగి చూడడు. తనదగ్గర ఛాీరీ చేస్తూన్న సేవకుడు మాడిపోతున్నా ధనికుడు సంబంధం పెట్టుకోడు. రోగంవచ్చి పడిపోయినా నాగాలు మానడు. సేవకుల ఆత్మగౌరవం పొగరుబోతుతనంగా నిర్ణయిస్తాడు. ఈ విధంగా దరిద్రుని లక్షణాలతో, మానసిక వ్యవస్థలతో పూర్ణంగా వ్యతిరేకించే ధనికుడి దేహనిర్మాణానికీ, దరిద్రుని దేహనిర్మాణానికీ తేడా ఉందా? లేదు! కాని జ్ఞానేంద్రియాలు సమానంగా పనిచేయక పోవడానికీ, అభిరుచులు, అభిప్రాయాలు, పూర్ణంగా భేదించడానికి కారణం ఏమిటి?

లియో టాల్స్టాయి మనుష్యుల భావాలలో కలిగే హెచ్చుతగ్గులకి కారణం ధనం అని నిశ్చయించేడు.

సమాజంలో జరుగుతున్న దురంతాలకీ, మనుష్యులలో వ్యాపిస్తూన్న దుస్థుణాలకీ కారణం ఒక్కటే! అదే ధనం. అది మిసహాయిస్తే ప్రపంచం అంతా ఒక్కటే. అందరి అభిరుచులు, అభిప్రాయాలు ఒక్కటే. ధనం అనేది మనుష్యుని సద్గుణాల నణచి పెట్టేటందుకు మంచి ఉపాయం. ధనం కనబడే టప్పటికి స్నేహం, బాంధవ్యం, మంచితనం, ఉదారాశయాలు, సర్వం వెనక పడతాయి. ధనం మనుష్యుణ్ణి పశువు కంటేనూ నీచతరంగా తయారు చేస్తుంది.

మాస్కో నగరంలో ప్రత్యక్షమైన అనుభవాలాతని మనస్సుమీద బాగా అంకితా లైపోయినాయి. వాళ్ళ బాధలు చూడటంచేత కలిగిన పరితాపం అంతా అక్షరరూపంలోకి తెచ్చి 1885 లో 'ఏమి చెయ్యాలి' (What to do?) అనే పుస్తకం వ్రాసి ప్రచురించేడు. ఇందులో దరిద్రుల అపస్థలన్నీ కళ్ళకు కట్టినట్లు వర్ణించి, వర్ణించి ధనం - దానికంటేనూ సమాజనిబంధనలు ప్రపంచాని కత్యంతం అవకారం చేస్తూన్నట్లు నిర్ణయించేడు. ధనం కారణంగా ఏర్పడ్డ సమాజనిబంధనలు - ధనం కంటేనూ అధికబాధాకరంగా పరిణమిస్తున్నాయని తేల్చేడు. ఆ సమాజ నిబంధనలు మారితేగాని ప్రపంచం బాగు పడటాని కవకాశం లేదన్నాడు. బీదవాళ్ళ నుద్ధరించడాని కే

మనిషి ఎంతెంత డబ్బిచ్చినా వినియోగం లేదు. ప్రపంచంలో ఉన్న బంగారం అంతా పంచిపెట్టినా సమాజనిబంధనలు మారకపోతే ఉపయోగం లేదన్నాడు. బీదలు పడుతూన్న కష్టాలూ, బాధలకీ కారణం కార్యభారం జనులందరికీ సమానంగా వినిమయం చేయకపోవడమే! ప్రస్తుతం ఉన్న సమాజ నిబంధనలు, ధనం-తేలికై నవనీ ఒకమూల, దారిద్ర్యం - కార్య భారం వేరొక మూల ఉంచి ప్రజల్ని బాధిస్తూన్నాయి. కనక ఈ పరిస్థితులలో ప్రజలు చేయవలసింది దొక్కటే.

“మనం అంతా గతానికి పశ్చాత్తాపం పొందాలి, హృదయ పూర్వకంగా. బీదవాళ్ళకి మన ఖజానాలోనుంచి ఒక్కవగాని వ్యయం చేయకపోయినా వాళ్ళ భుజాలమీదున్న కార్యభారం కొంత మనంకూడా తీసుకోవడం అవసరం. వాళ్ళ కష్టాలలో పాలు తీసుకోవడం ముఖ్యం.”

అని టాల్ స్టాయి తన గ్రంథం చివర మనుష్య కర్తవ్యం నిర్దేశించేడు. వెంటనే తానా విధంగా చెయ్యడం మొదలు పెట్టేడు.

ఈ మధ్యకాలంలోకూడా టాల్ స్టాయి మతగ్రంథాలు తిరిగి తిరిగి విమర్శిస్తూనే యున్నాడు. ఎప్పటి కప్పుడు తన అభిప్రాయాలన్నీ పుస్తకరూపంలో ప్రపంచానికి ప్రదర్శిస్తూనే ఉన్నాడు.

1883 లో The Gospel in brief 'సువార్త సారము' అనే పుస్తకం వ్రాసేడు. 1884 లో My Religion లేక What I believe 'నా మతం' అనే పుస్తకం, The Christian teaching 'క్రైస్తవ బోధ', అనే పుస్తకం వ్రచురించబడ్డాయి. వీటిలో "క్రైస్తవ బోధ" అపూర్ణంగానే వ్రచురింపబడింది. టాల్ స్టాయ్ తర్వాత దానిని పూర్తిచేయడాని కొకటి రెండు మార్లు ప్రయత్నించేడు గాని ఇతర గ్రంథాలు వ్రాయవలసిన తొందరలో దానిని ముగించలేక పోయాడు.

ఈ పుస్తకా లన్నిటిలో ఆతడు తెలిపిన ప్రధానాభిప్రాయా లొక్కటే కాని ఒక్కొక్క పుస్తకంలో ఒక్కొక్క విషయానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చేడు.

తరువాత 1885 లో What to do? 'ఏం చెయ్యాలి?' అనే పుస్తకం వ్రకటించబడింది. అందులో ఆతడు 'ప్రేమ సత్యం ధృవం; ప్రతీకారం అశాశ్వతం' అనే అభిప్రాయానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చేడు. "ప్రతీ మనుష్యునిలోనూ పశుత్వం-మానవత్వం ఒక దాని నొకటి ఒరసి ఉంటాయి. దానిలో పశుత్వం మనుష్యుని ఇంద్రియాలకి తాత్కాలిక సుఖం, సంతృప్తి చూపించి చులాగ్గా లొంగతీసుకుంటుంది. కాని, మనుష్యుని జీవిత పరమావధి పశుత్వంలో పరిసమాప్తం పొందేది కాదు. మన జీవితాన్ని దుష్టమార్గాన్నుంచి, పశుమార్గాన్నుంచి మానవత్వంలోకి పరిణతి కలుగ చేసుకొనడమే పునర్జన్మ

అంటే, మన కళ్ళకి ధృవసత్యాలుగా కనిపిస్తూన్నవన్నీ విమర్శించి సమీక్షించి నాశం పొందేవే అని గ్రహించగలం. వాటినే సమ్మతించి మనం తప్పుకుంటే మోసగించ బడ్డట్లే. మన దృష్టికోణాన్ని సర్వసమీక్షించుచి శాశ్వతమైన సత్తువుమీదికి మార్పుకోవాలి. ఈ ప్రపంచంలో మనం అంతా శాశ్వతం, సుఖదాయకం అనుకుంటూన్న ప్రతీకారవాంఛ సర్వం. అది మనుష్యునిలోని సమత్వానికి నిదర్శనం. ప్రేమ ఒక్కటే శాశ్వతం. అదే మానవునిలోని మానవత్వానికి నిదర్శనం.”

టాల్ స్టాయి జీవితాంతం దాకా తాను నమ్మిన ఈ సత్యాన్నే అనుసరించి, ప్రపంచానికి మార్గదర్శియైనాడు.

తరువాతి నతడు 1887లో (On Life) ‘జీవితం మీద’ అనే గ్రంథం వ్రాసి ప్రచురించేడు.

1889 లో ప్రపంచాని కంతకీ టాల్ స్టాయి భావాల మీద విశిష్టాభిప్రాయాలు కలగ చేసిన ‘క్రూడ్జర్ సోనాటా’ (Kreutzer Sonata) ప్రచురించబడింది. దాంపత్య ధర్మా లనీ, స్త్రీపురుషసంబంధాన్నీ గురించి వ్రాయబడిన ఆ గ్రంథం విద్వత్ప్రపంచంలో చాలా గందరగోళం కలిగించింది. అతడు తన కా విషయంమీద గల అభిప్రాయాలన్నీ అనూయచేత భార్యను చంపేసిన ఒక వ్యక్తి నోట పలికించడంలో కలిగిన మెతకదనం, ఆతని అభిప్రాయాలకి పూర్ణంగా మారు అర్థం కలి

గించింది. విద్యల్లోకంలో తన అభిప్రాయాలకి విపరీతవ్యాఖ్యలు బయలుదేరగానే టాల్ స్టాయి తానా పుస్తకం వ్రాయడంలో గల ఉద్దేశ్యం వివరిస్తూ “పశ్చాత్కథనం” అనే వ్యాసంవ్రాసి ప్రచురించేడు. “క్రూట్జర్ సోనాటా” ఆ “పశ్చాత్కథనం”లో కలిపి చదువుతేనే సరిగ్గాబోధ పడుతుంది. లేకపోతే స్త్రీ పురుష సంబంధాన్ని గురించిన టాల్ స్టాయి భావాలు అగోచరంగానే ఉండిపోతాయి.

టాల్ స్టాయి జీవితం.

ప్రభుత్వ నిర్బంధాలు.

రిష్యాప్రభుత్వం కూడా టాల్ స్టాయి విధానాలను మొద
ణ్ణంచీ సందేహ దృష్టితోట చూస్తూంది. అతని పుస్తకాలు
ముద్రించడానికీ, ప్రచురించడానికీ ప్రభుత్వం సహేదాలు విధిం
చింది. నిషిద్ధభాగాలు పేరు చెప్పి ఆతని పుస్తకాలకీ పుస్తకాలే
నిషేధించేరు. వ్రాసిన టాల్ స్టాయి కేవిధమైన సహేదం,
నిర్బంధం లేకపోయినా అతని పుస్తకాలు, పుస్తకాలు కలవాళ్లు,
అమ్మివాళ్ళు కఠినశిక్షలకీ పాలుచెయ్యబడసాగేరు. ప్రభుత్వం
తీసుకొన్న ఈ కఠినచర్యల వలన రష్యాదేశంలో మాత్రం
లియోటాల్ స్టాయి పుస్తకాలకీ వ్యాప్తికలగలేదు. కాని ఇంగ్లీషు,
ఫ్రెంచి, జర్మన్, స్విస్ మొదలైన విదేశభాషలలోని కాతని
మూలగ్రంథాల కనేక అనువాదాలు వ్రాయబడి విశేషమైన
వ్యాపకంచెందినాయి. జర్మనీ భాషలో అతని గ్రంథాలన్నీ
వదేసి ముద్రణలకీ పైగా ముద్రించబడ్డాయి. ఆంగ్లభాషలో ఆతని
గ్రంథాలకీ కలిగిన వ్యాప్తి మరేగ్రంథాలకీలేదు. ఒక్క రష్యా
మినహాగా మిగిలిన ప్రపంచం అంతా టాల్ స్టాయి మీద అతని
గ్రంథాలద్వారా భక్తి కుదుర్చుకుంది. రష్యా ఆతని ఆదర్శ
జీవితం చూచి ఆతనిమీద భక్తి కుదుర్చుకుంది. ఆతని పుస్త

కాల వెనుకనే ఆతని జీవితచరిత్రకూడా దేశాలన్నింటనూ ప్రచురించబడింది. దానిలో టాల్ స్టాయ్ ప్రపంచానికొక దివ్య పురుషుడుగా శోచేడు. వివిధదేశాలనుంచి ఎందరో ఆ మహా పురుషుని ప్రత్యక్షంగా చూచి ధన్యులు కావడానికి రమ్యాకు వచ్చి పోసాగేరు. ప్రపంచానికి రమ్యా తీర్థక్షేత్రం ఐనది.

జార్ మూడవ నికోలస్ కూడా లియో టాల్ స్టాయ్ విదేశాలలో నేమి, స్వదేశంలో నేమి పొందుతూన్న గౌరవం. పలుకుబడి చూచేటప్పటికి చలించిపోయాడు. సైన్యాలలో తన మీద కెత్తివచ్చిన శత్రువుకంటే నిరాయుధుడై యున్న టాల్ స్టాయ్ ఎక్కువ భయంకరుడని ఆతడు బెదిరిపోయావాడు ! కాని, ఎంత బెదిరినా, ఎంత కోపంఉన్నా మూడవ జార్ ఆతనినే చట్టప్రకారం నిర్బంధించగలడు ? అత డెవ్వుకి అపకారం తల పెట్టలేదు. తలపెట్టడు. శాంతి సందేశం ప్రపంచాని కిచ్చే ఆ మహాయోగిని నిర్బంధించేటందుకు జార్ సాహసించలేక పోయాడు. ఇంక చేతిలోనున్న పని, వేలకొలదీ జీతాలిచ్చి పోషిస్తూన్న గూఢచారుల్ని ఆతనివెంట బంపడం ఒక్కటే. టాల్ స్టాయ్ తిన్నతండిలోని నంజుళ్ళు పేర్లు, పడుకుందుకు పరచుకున్న ప్రక్కలో ఉపయోగించిన బట్టల సంఖ్యా స్వరూపాల దగ్గరనుంచి ప్రభుత్వపు లెక్కలలోని కేక్కేట్లు కట్టు దిట్టం చేశాడు. ఆతని పుస్తకాల సమీక్షనవాళ్ళ నేదో నెపంపెట్టి నిర్బంధించేవారు. పుస్తకాలున్నవాళ్ళు సందేహదృష్టితో

చూడబడివారు. కాని, జార్ టాల్ స్టాయివంక వేలెత్తికూ.
చూపలేకపోయాడు.

రెండవ జార్ ను చంపివంచుపల్ల ఉపయోగంచూట
అల్లావుండగా ఎందరో ఉరిశిక్షలకీ, దేశాంతరవాసశిక్షలకీ
పాల్పడటం చూడగానే ప్రజల కా హత్యావిధానాలమీద అప
నమ్మకం కలిగింది. ఆ హత్యలవలన ధనవంతులూ, దరిద్రులూ
కూడా మాడిపోయారు. నిర్బంధవిధానంలోని కష్టసుఖాలు
తెలియగానే ప్రజలు టాల్ స్టాయి అహంసాసిద్ధాంతాలలోని
సత్యం గ్రహించేరు. అతనిని లక్ష్యంగా తీసుకొని ప్రజలు తమ
భావికర్తవ్యం నిర్ధారించుకోడానికి నిశ్చయించేరు.

టాల్ స్టాయి తన యసాధారణ జ్ఞానబోధచే రష్యాప్రజ
లందరికీ గురువు, ఆదర్శం అయినాడు. ఆతని యభిప్రాయాల
ప్రకారం సేవలలో పనిచేస్తామన్న ప్రమాణాలకి తిలాంజలు
లిచ్చేసి అనేకమంది జమీందార్లు ప్రజాసేవయే తమ జీవితపర
మావధిగా ఏర్పరచుకొన్నారు. వారిని చూచి ప్రజలు కూడా
వారి ఛాయలో సంచరించ సాగేరు.

1890 వ సంవత్సరము నాటికి టాల్ స్టాయిగో సంబం
ధించినంతవరకు రాజకీయపరిస్థితు లిల్లా ఉన్నాయి. ఆ పరిస్థితు
లలో 1891 వ సంవత్సరంలో వర్షాలు కురియుక దేశం అంతా
క్షామబాధకి గురియై పోయింది. చాలా జిల్లాలలో సంపూ

కాని పంటలు పోయినాయి. వేల కొలదీ పశువులూ, ప్రజలూ తిండిలేక కుప్పలు కుప్పలుగా కూలిపోయారు. పత్రికలలో ప్రతిరోజూ, కాగితాలకి కాగితాలు కరువును గూర్చిన వార్తలతోనే నిండిపోయాయి.

ప్రజల దురవస్థలు వినీ, చూసీ, ఆతని హృదయం కదిలి పోయింది. అన్నాతుడులైన ప్రజలకి తాను చేయగలిగిన సహాయం శక్తివంచన లేకుండా చేయాలని నిశ్చయించేడు.

ఆ కరువుకి రష్యాదేశం అంతట్లోకీ “రేయూజాన్” ప్రాంతం మరీ భీభత్సమై పోయింది. టాల్ స్టాయి వెంటనే తన ఇద్దరుకూతుళ్ళనీ మేనల్లు నొకనినీ వెంటబెట్టుకొని తనదగ్గరున్న ఏడువందల వీధై రూపాయలతో “రేయూజాన్”కు బయలు దేరేడు.

కరువు వాతబడ్డ ప్రజలకి టాల్ స్టాయి సహాయం చేస్తూ న్నట్లు దేశంలో పొక్కగానే ప్రజలలో సంచలనం కలిగింది. ఆతనికి సహాయంగా నాలుగు మూలలనుంచి స్వయంసేవకులు వచ్చిపడ్డారు. ధనికులు ధనం పంపించేరు. విదేశాల నుంచి సానుభూతి చూపుతూ తంలివార్తలు వేలకొలదీ వర్షించేయి. రష్యాకి వచ్చిన ఆ యాపత్తుకి ప్రపంచం అంతా సానుభూతి చూపింది.

టాల్ స్టాయి భార్య దేశ విదేశాలలోని పత్రిక లన్నం టిలో కరువుతో నున్న రాష్ట్రాలలోని ప్రజల సహాయంకోసం

ధనసహాయంకై విజ్ఞాపనలు ప్రచురించింది. వెంటనే ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, అమెరికా మొదలైన దూర దేశాలనుంచి కూడా ధనం ప్రోగుపడింది. ఆతడును ఆ పెద్దపెద్ద మొత్తాలు ఖర్చుపెట్టి కాటకబాధకు లోనైన రాష్ట్రాలలో ప్రజల కనంతమైన సాయం చేశాడు. ఆతని కుటుంబంలోని వారందరు కూడా ఏదో విధంగా టాల్ స్టాయికి సహాయం చేశారు.

వర్సాలు కురిసినాయి. కరువు తగ్గి దేశం అంతా సుఖిక్షం అయింది.

ప్రపంచం అంతా టాల్ స్టాయి చేసిన ప్రజాసేవను ముక్తకంఠంతో అభినందించింది. ఒక్క రష్యాలోనే కాకుండా ప్రపంచం అంతటా ఆతని పేరు మ్రోగిపోయింది.

కాని ఆతనికి తాను చేసిన పనిమీద సంతృప్తి కలగ లేదు. తనకు వచ్చిన పేరుకు తగినంత పని తాను చేయలేదని ఆతని దృఢ నమ్మకం. అదీగాక ప్రజలకి తాను సహాయం చెయ్యడం గాక ఇతరుల నందర్నీ నిర్బంధించి చేయించడం ఏం న్యాయం! మన శారీరక మానసిక శక్తులు వివిధంగా ఉన్నవని సేవ చేయడం ప్రజాసేవ అనిపించుకుంటుంది. కాని, ప్రపంచధనం మన చేతుల్లో ఖర్చుపెట్టడం, ప్రశంస నొందడం ప్రజాసేవ అని పించుకోదు. టాల్ స్టాయి తాను చేసిన యీ తప్పకి చాలా నొచ్చుకున్నాడు.

“రేయాజాక్” నుంచి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత టాల్ స్టా.యి The Kingdom of God is within you. “భగవత్సామ్రాజ్యం నీలోనే వుంది” అనే పుస్తకం వ్రాయడం ఆరంభించి 1893 లో ప్రచురించేడు. “అపకారికి అపకారం చేయాలి అనడం చాలా పొరపాటు. నీ కపకారం చేసినవాడికి కూడా ఉపకారమే చేయి.” అన్న ధర్మసూత్రాన్ని గురించి తన ధార్మికగ్రంథాలన్నిటిలోనూ వివరంగా వ్రాస్తూనే ఉన్నా, కేవలం దాని నొక్కదానినే విమర్శిస్తూ ఆతడి పుస్తకం వ్రాసేడు.

ఆ పుస్తకం ప్రకటింపబడగానే ౭ మ్యాలోని ధనికలోకం, అతనిని అరాజకుడని నిందించసాగేరు.

కాని, అతని అభిప్రాయాలు లోకకల్యాణాన్ని వాంఛించేవి. అతని ఉద్దేశ్యాలు, ఆదర్శాలు, ఏ ఒక్క వ్యక్తికీ, జాతికీ, దేశానికీ సంబంధించినవి కావు. అతని దృష్టిలో ధనికుడు - దరిదుడు అనే భేదం లేదు. “ఏ మనుష్యునికీ రెండవవాని న్యాయతంత్ర్యాన్ని అడ్డుపెట్టడానికధికారం లేదు. ఒకరి అభిప్రాయాలనూ, ఆశయాలనూ అనుకరించడాని కెన్నరినీ నిర్బంధించ కూడదు; బాధించకూడదు. ప్రతీ మనుష్యుడూ తన ఆచరణ చేతనే ఇతరులలో నుండే మానవత్వాన్ని ప్రబోధించి సత్యప్రియుణ్ణిగా చేయాలి. న్యాయమునందభిమానం, ఆసక్తి, గౌరవం కలగచేయాలి. కాని, చాలమంది ఈ నీతులు పుస్తకాలలో ఉండవలసినవే గాని ఆచరింప దగినవికావని దురభిప్రాయ

పడుకున్నాను. చెడుకునూ, దుర్లయాన్ని నశింపజేయాలంటే
కౌశల్యం-, క్రౌర్యం అవలంబింపవలసి: దేనిని వాళ్ళ అభి
ప్రాయం. ఒకవేళ ప్రభుత్వాలు నిర్బంధవిధానం మీదనే నిలువ
బడి యుంటూంటే, యుద్ధం, నేర విచారణ ప్రత్యేకరక్షణల
మీదనే ఆధారపడి యుంటూంటే, ఇంకా ఈ ధర్మపన్నాలు
చదువుకోవలసిన అవసరం ఏమిటి? క్రౌర్యం క్రోధం కార్యకాం
క్షావు. కనకనే - అంతకంటే ఉదారాలైన ఆశయాలకోసం
వెదవలాడవలసి వస్తోంది.

మనుష్యునిలో సహజంగా ప్రేమవుంటుంది. న్యాయం సత్యం
అంటే అభిమానంవుంటుంది. వాటిని నియమించడానికి ప్రాత్యహించ
డానికి మనుష్యునికొక్కతానైన శాసనాలు అవసరం లేదు. అందు
చేతి ప్రజల్ని శాసించేటందుకు రాజు, రాజ్యాంగం ఉండవలసిందే
లేదు. ఉండడాన్ని ఏ మనిషీ సహించగూడదు. ఒకళ్ళరక్ష
పర్చులు పేరు చెప్పి నిర్బంధంగా డబ్బు నసూలు చేయవలసిన
అవసరం ఏం ఉంటుంది. అది నట్టి దురన్యాయం. ఆ అన్యాయానికి
సహాయం చేయడం మనం చేస్తూన్న గొప్ప తప్పులలో
ఒకటి. ఎవ్వరూ, ఎవ్వరికీ నిర్బంధంగా ధనం ఇచ్చిగాని, బలం
చూపిగాని నేన చేయగూడదు. మనల్ని బాధించే వాళ్ళకి
కూడా బాధించి ఎదుర్కోవద్దు. శాంతిలో వాడుపెట్టే కష్టం
లన్నీ సహించి వాని హృదయాన్ని లొంగదీసుకో. నాడు
ప్రపంచం అంతా ఒక్కటే. అనాడు పాలించేవాడు - పాలించ
బడినాడు అనే మాట ఉండదు.

ఈ విధంగా విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వాన్ని బోధిస్తూన్న “భగవత్సామ్రాజ్యం నీలోనేవుంది” అనే గ్రంథం టాల్ స్టాయిని అరాజకులలో చేర్చింది.

నిజం! టాల్ స్టాయి అరాజకుడే! కాని హత్యలుచేసే, దోచుకొనే ప్రజల్ని గగ్గోలుపెట్టే అరాజకుడు మాత్రం కాదు. అతడు సర్వమానవసౌభ్రాతృత్వాన్ని బోధించే అరాజకుడు. మనుష్యునికి సర్వోత్తమాలైన నైతికసామాజికధర్మాల్ని బోధించే అరాజకుడు. అతని అరాజకత్వం లోకకళ్యాణాన్ని వాంఛిస్తుంది.

టాల్ స్టాయి జీవితం

క క ల ం చే ?

టాల్ స్టాయి అనేకసమయాలలో అనేక విషయాల మీద ఆసక్తి కనపరస్తూ వచ్చేవాడు. కాని కళల మీద ఎప్పుడూ కూడా అభిమానం చూపుతూనే ఉండేవాడు. ఆతడు కళ అంటే ఏమిటో నిర్ణయించడానికి, నిర్వచించడానికి, మరే యితర విషయానికి వ్యయము చేయనంత కాలం వినియోగించేడు.

తాను 1895 లో ప్రకటించిన (What is art?) “కళ అంటే ఏమిటి?” అనే పుస్తకంలోని అభిప్రాయాలు ప్రకటించేటందుకు పదిహేనేళ్లు పట్టినాయని ఆతడే వ్రాసినాడు. అహింస, ప్రజాసేవ అనే సిద్ధాంతాలను స్థానిత్యం లేకుండా నిర్వహించిన జీవితమే కళయొక్క స్వరూపమని యాతడు సిద్ధాంతీకరించేడు. కళ అంటే నాటకశాలలలో చూసేదీ, గానసభలలో వినేదీ భవనాలు - సుందర నిర్మాణాలు - ప్రతిబింబాలు - పద్యాలు - నవలలు మొదలైన వాటిలో ప్రత్యక్షమయ్యేదీ అనే ప్రజాభిప్రాయం పొరపాటు. అది కళలలో ఒకభాగం మాత్రమే! మానవ జీవితమంతా కళయే. మనుష్యుడేమి, జంతువులేమి తమ అభిప్రాయాల నితరులకి తెలియచేసుడానికి ఉపయోగించే

ప్రతీ విధానం కళే. తన భావాలను, తన సేవలను ఇతరుల హృదయాలలో ప్రేరేపించి, తనలో సమానమైన భావావేశం కలవాళ్ళనుగా చేయడానికి మనుష్యుడు పయోగించే బాహ్యభ్యంతరికాభివ్యయమే కళ. అది వచోరూపంలో ఉండవచ్చు; చిత్రరూపంలో ఉండవచ్చు; సేవారూపంలో ఉండవచ్చు. ఇది యేర్పూరూపంలోనున్నా కళయే.

“కళ అంటే ఏమిటి?” పూర్తియైన వెనుక టాల్ స్టాయి 1896 లో “సువార్తల న్లు పఠించాలి” (How to read Gospels) అనే కరప్రతాన్నాక దానిని ప్రచురించేడు. మతప్రవక్తలు మనుష్యాతీతమైన బుద్ధిప్రతిభలు కలవాళ్ళనే దృఢశక్తితో మతగ్రంథాలు చదువుతే వారి బోధలలోని నిజానిజాలు గ్రహించ లేమని ఆతని నిశ్చయం. “ప్రవక్తలు కూడా మనుష్యులే. వాళ్ళు బోధించేది కూడా ప్రతీ మనుష్యుని హృదయంలోనూ పుట్టేభావావేశం. వారిని వారి అభిప్రాయాలను మనుష్యాతీతాలని నమ్మినట్లయితే పూర్ణత్వం పొందేప్రయత్నంలో వాళ్ళకి కలిగిన అనుభవాలు తెలుసుకోలేము. వారి జీవితాల వలన, బోధల వలన ఆవగింజంతయైనా లాభం పొందలేము.” అని టాల్ స్టాయి అచంచలమైన భావం.

దీని వెను వెంటనే “జారు చక్రవర్తి పట్టాభిషేకం” (Tsar's coronation) అంటూ పేరొక కరప్రతం ప్రచురించేడు. ఈ రెండూకూడా దేశంలో మంచి సంచలనం కలిగించినాయి.

వీని తర్వాత రెండేళ్ళకి 1898 లో “వ.ంచీ చెమా” (Right and wrong) అని ఇంకో కువచిత్రం ప్రచురించేడు. మానసికయంత్రణని, పరిస్థితులని, ఆవేశాలని తెలియపరచే ఈ పుస్తకం దేశవిదేశాలలో విచారితమైన ఖ్యాతి. ప్రచారమూ పొందింది.

ఇన్ని గ్రంథాలిత శ్రద్ధతో వ్రాస్తూన్నా, తన జీవితం అంతా మానవజాతి యొక్క కల్యాణం కొరకై వినియోగిస్తూన్నా, టాల్ స్టాయి ఎప్పుడూ తన పనుల విషయంలో సంతృప్తి పొందలేదు. అడుగడుగుకీ ఆతడు ఇంతకన్న అధికమైన పని చేయలేక పోయామే అని విచారించేవాడు. ఆతని పుస్తకాలని గురించి మాట్లాడినా ఆతని కార్యప్రణాళికను గురించి మాట్లాడినా ఏ మాత్రం దాపరికం, అభిమానం లేకుండా, వాటిలోని లోటుపాట్లు, పొరపాట్లు స్పష్టంగా విమర్శించుకొనే వాడు. ‘కళ అంటే ఏమిటి?’ అనే పుస్తకంలో తెలియపరచిన అభిప్రాయాలు స్పష్టం కావడానికి పదిహేనేళ్ళు పట్టినాయని చెప్పతూ, ప్రజాసామాన్యాల కువయోగించనివిషయం కొరకంతకాలం వ్యర్థంగా పాడుచేసిందనుకు ఆతడు చాలా విచారించేడు.

‘కళ అంటే ఏమిటి?’ వ్రాస్తూండగా ఆతని స్నేహితుడు “క్లోస్” ఒకని జీవితంలో సంభవించిన ఒక ఘటనను టాల్ స్టాయి చెప్పి వేశాడు. ఆతడు ఆ కథ విని దాని నొక నవల రూపంలో ‘కెన్నే చాలా బాగుంటుందని ఆలోచించి ఆ కథ

వ్రాసుకొన్నాడు. ఇతర గ్రంథములకన్నా నవలలు ప్రజలకు చులాగ్గా ఆకర్షిస్తాయని ఆత డెరుగును. కాని నాటికి కళమీది అభిమానం ఎవలూరచన నాపుచేసింది. అప్పటికింకా ‘కళఅంటే ఏమిటి?’ పూర్తి కాలేదు. ‘క్రీస్తు బోధనలు’ అసంపూర్ణం గానే ఉండిపోయింది. ప్రస్తుతి విద్యావిధానాన్ని విమర్శిస్తూ అడణేయమైన విద్యాప్రణాళికను గూర్చి చాల కాలంనుంచి వ్రాయాలను కుంటున్నాడు. కాని అది సాగడంలేదు. జీవనం, మరణం, ప్రపంచం, ప్రజలు, మంచితనం, అదృష్టం, భగవంతుడు, ప్రజల విశ్వాసాలు, ఆచారాలు మొదలైన వాటిని గురించి ఏమాత్రం చదువుకొన్నవాడికైనా అర్థమయ్యాలా సదై నా తాత్వికగ్రంథం వ్రాయాలని ఎప్పటినుంచోఉంది కోరిక. ఈ మాదిరి అభిప్రాయాలే ఆ నవల వ్రాయబడుతూన్న రోజులలో ఎప్పటికప్పు డడ్డుతగులుతూండేవి. కొంతవ్రాయడం మూల బడెయ్యడం; మళ్ళీ తీయడం-మళ్ళీ మానడం; ఈవిధంగా రెండు మూడేళ్ళ కాకధని(Resurrection) ‘పునరుజ్జీవనం’ అనేపేరుతో పూర్తిచేశాడు. చిత్తుకాపీ పూర్తయేటప్పటికి టాల్ స్టాయ్ ప్రాణం విసిగింది. ఇంక దాని కోసం ఒక్క క్షణమైనా వ్యర్థం చేయకూడదని నిశ్చయించి దాని నొకమూల పారేశాడు. కాని ఏదియో అదృష్టంవల్ల అది ప్రజల కంట బడడాని కవకాశం కలిగింది.

1895 లో కాకేషియా లోని డాకోబర్లు, టాల్ స్టాయ్ సిద్ధాంతాల ప్రకారం ప్రభుత్వంతో శాంతియుద్ధం ఆరంభించేను.

మొదటవారు సైన్యాలలో చేరడానికి నిరాకరించేరు. ప్రభుత్వం తప్పదంది. దానితో వైరుధ్యాలు పెరిగినాయి. వేలకొలది జైళ్ళలో తోసివేయబడ్డారు. ఒక్క జిల్లాలో నున్న నాలుగు వేలమంది డాక్టర్లని ఇండ్లనుంచి తరిమి అనారోగ్యకరాలయిన ప్రదేశాలలో నిర్బంధించడం వలన రోగాలకి, ఆకలికి, బాధలకి మూడేళ్ళలో ఇంచుమించు వేయిమంది చచ్చిపోయారు. దేశం అంతా పెద్దగందర గోళం అయిన మీదట చిట్టచివరికి ప్రభుత్వం వాళ్ళకీర్తన వచ్చిన చోటుకి వలసపోవడాని కధికారం ఇచ్చింది. కాని సైన్యాలలో పని చేయడాని కొవ్వకున్న వాళ్లు దేశం విడవ నక్కరలేదు. విప్లవోద్యమానికి నాయకులయిన 130 మంది దేశం విడవ డానికి వీలులేదు. మిగిలిన వాళ్ళు స్వంతఖర్చుల మీద శోచన చోటికి పోనచ్చును గాని మళ్ళీ దేశంలో అడుగు పెట్టతే నిర్బంధించ బడుతారు.

నిబంధనలు కఠినంగానే ఉన్నాయి. కాని తమ కీర్తన లేని పని చేయడం లేక ఖైదులో ఉండడం కన్న దూర దేశాలు పోవడమే మంచిదని నిశ్చయించేరు, కాని ఉబ్బేది?

టాల్ స్టానికి వాళ్ళ అసస్థులు చూచేటప్పటికి చాలా జాలి వేసింది. తనతో సమానమైన ఆభిప్రాయం కలవాళ్ళు తిండిలేక మాడుతుంటే తాను ముప్పొద్దులా మెక్కడ? చాలా అన్యాయం అని తలచేడు. వాళ్ళకీర్తన ఉబ్బుకావాలి. సహాయం చేసే వాడెవ్వరూ లేడు. కాని తానుకోరితే చాలా

మరిగి ధనసహాయం చేయవచ్చును. కాని ఆతనికి చందాలు పోగుచేసి ధృకార్యాలు నిర్వహించడం అన్యాయం అని నమ్మకం. అనేకమంది తగుకుధనం ఆవశ్యకమైనా మోమోటం చేత ధనం పంపవచ్చు. ఆ ధనం తనపేరుతో ఖర్చుపెట్ట బడుతుంది. దానిని ప్రోగుచేయడంలోను ఖర్చుపెట్టడంలోను అమూల్యమైన కాలం వ్యర్థం అవడమే కాకుండా దుర్వినియోగంకూడా చేయబడ వచ్చు. పరిస్థితులు తానుమారు కావచ్చు; కనక బుద్ధుడు, క్రీస్తు, సోక్రటీసు మొదలైన ప్రవక్తలు చెప్పినట్లు ధనంతో సంబంధం తగ్గించు కొనడమే శ్రేష్ఠమని టాల్ స్టాయి నమ్మేడు. ఆ నమ్మకం మారదు. తనశక్తి తన ధనం వినియోగించి చేసిందే సేవ అని నిశ్చయించి తన స్వశక్తి నటననే ధనం అర్జించి డాకోటర్లకి సాయం చేయడానికి నిర్ణయించేడు.

వెంటనే 'పునరుజ్జీవనం' వాతప్రతి పైకి తీసేడు. కాని స్వత్వం అమ్మడాని కత డంగీకరించలేదు. టాల్ స్టాయి అందుచేత మొదటిమాటు ముద్రించే అధికారం మాత్రం అమ్మి, ఆ ధనం డాకోటర్ల కీర్దనమనుకున్నాడు. అతడా అభిప్రాయం తెలియపరచగానే పీటర్స్ బర్గ్ లోని యొక వారపత్రికా సంపాదకుడు మార్క్స్ అను నాతడు ప్రధమంలో ముద్రించేటందు కవకాశం ఇస్తే 12000 రూపాయ లిస్తానన్నాడు. స్వత్వం ఇచ్చేస్తే 30000 రూపాయ లిస్తానన్నాడు. టాల్ స్టాయి ఎంత

డబ్బిచ్చినా స్వత్వం అమ్మనన్నాడు. పన్నెండు వేలకే ఒప్పు కొని ప్రతీవారం కొంతకొంతభాగం ఇవ్వడాని కోప్పూహన్నాడు.

కాని ప్రస్తుత ప్రచురణ ఆరంభమైనంతనే ఎదురుమాడని బాధలు కొన్ని తటస్థమైనాయి. మార్క్స్ ప్రతిక ప్రచురణ మైనంతనే ఇతర ప్రతికల వాళ్ళ భాగాలు తమ ప్రతికలో కూడా ప్రచురించడం ఆరంభించేరు. దానితో మార్క్స్ తన ప్రచురణం పూర్తయిందాకానైనా ఇతరులని ప్రచురించ నీయి వలదని పేచీ తెచ్చేడు. వెంటనే టాల్స్టాయి ప్రతికలలో నొక ప్రకటన చేశాడు. మార్క్స్ నకు తా సచ్చిన అధికారం రక్షించమని ప్రతికా సంపాదకులకు బహిరంగలేఖ ప్రచురించేడు. దానితో ఆ గోల అణిగింది. మార్క్స్ సంశోషపూర్వకంగా అనుకున్న దానికి పదివేలుచేర్చి అతని చేతిలో పోశాడు.

టాల్స్టాయి తన రచన కెప్పుడూ తృప్తి పొందేవాడు కాదు. ప్రావులు వచ్చేకకూడా భాగాలకి భాగాలు మారి పోయ్యివి. ముద్రణాధికారం ఇచ్చేకకూడా మార్పులు పంపే వాడు. మనల కంపోజిటర్లు, అనువాదకులు, చేసిన పని మూలకీ గోసి మళ్ళీ ఆరంభిస్తూండేవారు. అందుచేత పీటర్స్ బర్గ్ ప్రచురణ మయిందాకా ఇతర ప్రతికలకి - ఇతర దేశీయులైన అనువాదకులకి శుద్ధప్రతి దొరికేసేకాదు. ఇది కూడా ఇతర ప్రతికలవాళ్ళకి గొప్ప అడ్డంకి తెచ్చిపెట్టింది.

'పునరుజ్జీవనం' ప్రచురణం ఆరంభమైనంతనే ప్రభుత్వం ముద్రణాశాసనం ప్రయోగించింది. చర్చికి, మతంకి విరుద్ధము

లైన భాగాలు, ప్రభుత్వరహస్యాలు తెలియపరచే ఘట్టాలు ఎప్పటికప్పుడు నిశ్చయించబడేవి. సైబీరియాను పంపబడే ఫైదీల దురవస్థలు, సైనికుల దురవస్థలు, వీటర్స్ బర్గు జైలు దురంతాలు వర్ణించబడిన భాగాలు నిషేధంలోకి వచ్చేయి. మొత్తం మీద ప్రభుత్వం నిషేధభాగాల పేరు చెప్పి పుస్తకం అంతా అదృశ్యం చేసింది.

'పునరుజ్జీవనం' కి ప్రపంచసాహిత్యం గొప్ప స్వాగతం ఇచ్చింది. జర్మనీ భాషలో కొద్దికాలం లోపుగానే వస్తుండు ముద్రణలు ప్రకటించబడినాయి. స్వీడిష్, స్లెవోక్, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచిభాషలలో ఎన్నో అనువాదాలు బయలుదేరినాయి. ఒక రమ్యాలో మినహాగా మిగతా యూరోపంతటా పుస్తకం యొక్క నిజరూపం వ్యాపించింది.

కాని టాల్ స్టాయ్ మనస్సుకు తాను చేసినపని సంతృప్తి కరం కాలేదు. ధర్మకార్యం కొంతకాలానికి ధనం సంపాదించడం మంచిదా? అనే విమర్శలో పడిపోయాడు. అతని అంతరాత్మ తప్పని చెప్పింది. మనస్సు వికలత్వం చెందింది దీ యూహాతో. కాని వ్రాయక తప్పదు. పూవులు దగ్గర కూర్చున్నప్పుడు, వ్రాయడానికి మొదలు పెట్టినప్పుడు అతని మనస్సెంతో బాధ పడేది. చివరకి గ్రంథం పూర్తయింది. టాల్ స్టాయ్ పునర్జన్మ పొందినట్లు తలచుకొని ఒక్కనిట్టూర్పు విడిచేడు.

‘పునరుజ్జీవనం’ ప్రచురింప బడినంతనే ఫాదరీలు టాల్ స్టా యి మిథ్యాసిద్ధాంతాలు ప్రచారం చేస్తూన్నాడనే కారణం చెప్పి ధర్మచ్యుతుణ్ణి [వెలి] చేశాడు. ఆ ప్రకటన వెలువడిన రోజున మాస్కో ప్రజలు ఆశ్చర్యపడినాయేను. విద్యార్థులు మతబోధకులతో దొమ్మికి దిగేను. వ్యాచసాయకులంతా విద్యార్థుల పక్షం పూటుచేశారు. ఆ రోజున సాయంకాలపు షికారుకు బయలుదేరిన టాల్ స్టా యిని ప్రజలంతా చుట్టు కొని యాతని కభివందనాలు తెలిపేను. ఆ ప్రజలను తప్పించుకొని ఇంటికి వచ్చునప్పటికి అనేకమంది స్నేహితులు, అనేక సంఘముల వ్యక్తుల ప్రతినిధులు ఆతనికి సానుభూతి చూపుటకు చుట్టువారు కొన్నారు.

టాల్ స్టా యి వెంటనే ఫాదరీల ఈ ప్రకటనకు సమాధానంగా ఇంకొక ప్రకటన చేశాడు. దానిలో క్రైస్తవ మత ధర్మం విషయంలో తన యభిప్రాయాలు సవిమర్శంగా వివరిస్తూ చిట్టచివర —

“నే నొక్క గ్రీకుచర్చి కనుయాయినేగాక, క్రైస్తవ మతానికి కూడా అనుచరుడనని చెప్పజాలను. ఏమంటే, క్రైస్తవమతస్తుడని చెప్పినట్లయితే, మతవిషయంలో నాకున్న స్వతంత్రాభిప్రాయాలు ప్రకటంగావు. సత్యం నా కధికప్రియం. అదే నా మతం. ఆ సత్యమంది నన్నె వ్వరూ పలికుని జేయలేదు.”

అని తన అభిప్రాయాలు స్పష్టం చేశాడు. 1900 లో అహింసా యోగాన్ని, ఆర్థికరాజకీయముల కమబంధింప జేస్తూ టాల్ స్టాయి స్వచ్ఛమైన భాషలో (The Slavery of our Times) 'మన కాలంలోని బానిసత్వం' అనే పుస్తకం ప్రచురించేడు.

1902 లో (What is Religion and what is its Essence) 'మతం అంటే ఏమిటి? దాని సారాంశ మేమిటి?' అంటూ ఇంకొక పుస్తకం ప్రచురించేడు.

ఆతడు వ్రాసిన పుస్తకాలలో ఇవే ఆఖరువి అని చెప్పవచ్చు. తరువాత ఆతడు వ్రాయక పోలేడు గాని అవి యన్నీ చిన్న చిన్న వ్యాసాలే.

1905 లో రష్యా దేశంలో విప్లవం ఒరిగింది. అప్పుడు జరిగిన రక్తపాతం ఆతని హృదయాన్ని కదల్చివేసింది. మనుష్యుని లోని రక్తపిపాస యాతని కాళ్ళర్యం కలిగించింది. గొప్ప హృదయవేదనతో నాతడు విశ్వమానస సాభాతృత్వం- ప్రేమ-అహింసా సిద్ధాంతాలని గురించి విశేషమైన ప్రచారం చేశాడు.

టాల్స్టాయి జీవితం.

చ ర మ ద శ

1908 లో రష్యన్ ప్రజలు టాల్స్టాయికి ఎనుబదవ జన్మదినోత్సవం గొప్పసమాహోహంతో చేయాలని నిశ్చయించారు. ఆవిషయాన్ని గురించి పత్రికలలో వాదోపవాదాలు బయలుదేరినాయి. ఫాదిరీల పక్షంవారు టాల్స్టాయి నాస్తికుడనీ, ఆతనిని గౌరవిస్తే పాతకం చుట్టుకుంటుందనీ ప్రచారం ప్రారంభించారు. ప్రజలంతా టాల్స్టాయి ఆధ్యాత్మికతత్వవేత్త అనీ, మహాకవి అనీ, ఆతనిని గౌరవించడం రష్యాని గౌరవించడం అనీ వాదించారు. చివరకు ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం కూడా చేయి చేసుకొని ఆతని నాధ్యాత్మికతత్వవేత్తనుగా కాకుండా కవినిగా పూజిస్తే తమ కథ్యంతరం లేదన్నారు. అందుచేత నాటి సభలలో ఆతని సిద్ధాంతాలను గురించి బహిరంగంగా చెప్పడానికి వీలులేక పోయింది. కాని ప్రజలు ఆతనిని గౌరవించడంలో లోపం మాత్రం చేయలేదు. రష్యా ఏమిటి? యూరపంతా ఆ మహాత్ముని జన్మదినోత్సవం జరిపి ఆతని యెడతనకుగల భక్తిశ్రద్ధలు కనబరచింది.

ఆతడు పెద్దవాడైనకొలది ఆధ్యాత్మికవిచారణ ఆరంభించిన నాటనుండి ఎవ్వరూ పెద్దఅస్తి కలిగిఉండకూడదనే అభి

ప్రాయం కలిగియే యున్నాడు. ఆతడు తనకున్న ఆస్తి సంతాపించి పెట్టి వేయాలనే ఉబారాభిప్రాయం కలిగియే ఉన్నాడు. కాని ఆతని కోరిక సాగలేదు. ఆతని భార్య సోఫియా, టాల్ స్టాయి సర్వసమానత్వం అనే నూత్రానికి కేవలం వ్యతిరేకాభిప్రాయాలుగలది. ఇతివిషయాలలో ఆమె యాతని కేంత యనువర్తనురాలైనప్పటికి భర్తయొక్క ఈ మాట కామె పూర్ణంగా వ్యతిరేకం. ఒకమాటామె టాల్ స్టాయి పిచ్చివాడనీ, ఆస్తి దుర్వ్యయం చేస్తూన్నాడనీ, ప్రభుత్వానికి అర్జీ పంపడానికి కూడా సిద్ధమైనది. ఆమె, సంతానము విలువైన బట్టలుకట్టి, ఖర్చైన భోజనం చేస్తూండేవాడు. వాళ్ళమధ్య టాల్ స్టాయి కాకాహరియై సామాన్యరస్త్రధారియై మహాయోగివలె కాలక్షేపం చేసేవాడు.

కాని ఆ యినికి ఆతనికే దుర్భరం అనిపించేది. వాళ్ళ మూలంగా తాను కూడా మారి పోతానేమో ననే భయంతో ఎక్కడికైనా చెప్పకుండా పారిపోవాలని చాలామాళ్లు అనుకున్నాడు. కాని వస్తాయించి ఊరుకుంటూ వచ్చేడు.

చిట్టచివర కాలిని ప్రాణం విసిగింది. ఈ భార్య, పిల్లలు వగైరాలకి దూరంగా, తెలియబడని ప్రదేశంలో జీవితాంతం చాకా కాలక్షేపం చేయాలని నిశ్చయించుకొని, 1910 నవంబరు 10 వ తేదీ ప్రొద్దుతులేచి సామానుసర్దుకొని రైలు స్టేషన్

నుకు పోయాడు. ఆతనితో డాక్టరు మేకోవిట్స్ కూడా యున్నాడు.

టాల్ స్టాయి డాక్ నదీతీరానయున్న “రాష్ట్రోవ్” కు టిక్కెటు తీసుకొని బండి యెక్కేడు. ఆతని యభిప్రాయం తన్నె వ్వరూ గుర్తించలేదనే. పోలీసు గూఢచారు లాతని వెన్నంటియే యున్నారని యాత డెరుగడు.

టాల్ స్టాయి శరీర మతిదుర్బలం. ఆతని భార్య సోఫియా పరిచర్యల వలన నాత డింతకాలం మనగలిగేడు కాని లేకపోతే టాల్ స్టాయి ఎన్నడో ఈ లోకం వీడియుండవలసి వాడే. ఆతని దౌర్బల్యానికి వార్ధక్యం తోడుపడింది.

మంచి నడి శీతకాలం. రైలుబండి “ఆప్టపోవో” స్టేషనులో నుండగా టాల్ స్టాయికి జలుబు చేసింది. ఆతని కూడా నున్న డాక్టరు ఆతనిని వెంటనే దింపివేసేడు. టాల్ స్టాయివంటి మహాత్ముడు తన కతిధి యైనందుల కానందించి ఆ స్టేషను మాప్తు ఆతని కాశ్రయం ఇచ్చేడు. ఆతడు జబ్బు పడగానే ప్రతిక ల్పింపిలోనూ ఆ విషయం ప్రచురింపబడింది. వేల కొలదీ ప్రజలు ఆ మహాత్ముని దర్శనానికి “ఆప్టపోవో” చేరుకొన్నారు. ఏ విధమైన అల్లరులు జరుగ కుండా సాయుధ సైన్యాలు కాజలా కాస్తూన్నారు.

టాల్ స్టాయి జబ్బుపడిన వార్త ఆతని కుటుంబానికి తెలియపరచ బడింది. సోఫియా మోటారులో వెంటనే “ఆప్టపోవో”

చేరింది. కాని టాల్ స్టాయి కంటబడలేదు. ఆమె యెనుట బడిన ఉద్రేకంచేత నాతని గుండె ఆగి పోవచ్చునని, తెలివి యున్నంత వరకు సోఫియా నాగదిలో డాక్టరులు కాలు పెట్టనీయలేదు.

టాల్ స్టాయి జబ్బు పడిన వార్త తెలియగానే రష్యా అంతా చకితమై పోయింది. ఆ మహాత్ముని శరీరస్థితి నిముష నిముషం తెలనుకోడానికి ప్రజ లాతురులైపోయారు. ఆనాటి ప్రజలకి ఆతని మీద ఎంత ప్రేమ యున్నదో తెలుసు కోవాలంటే నాటి తంతి వార్తలు కొన్ని చదివితే చాలు. ఒక తంతి వార్త యిట్లుంది.

“గ్రంథకర్తయైన కాంట్ టాల్ స్టాయి రైలులో 12గంటలకి జబ్బుపడ్డాడు. అజోలిక్ ప్రేమను మాప్తు ఆయన కాశ్రయ మిచ్చేడు.”

ఒక పత్రికా విలేఖరి యీక్రింది వార్త పంపేడు.

“గాఢాంధకార బంధురమై, వర్షముచే నావరింపబడిన యీ శరత్కాలపు నిశీధము ఇక్కడనున్న వారందరికి హృదయ వేదన కలిగిస్తూంది. రష్యాదేశపు భాను ఉస్తమించునా యేమి?”

టాల్ స్టాయి అంతిమకాలం దగ్గరపడిన కొలది ప్రజల ఆతురత అధికమైంది. ఒక తంతివార్త ఇట్లుంది.

“అపాయకరమైన హృదోగం.”

ఇంకోటి “సంసిద్ధులుగండి.” అని ప్రజలకు హెచ్చరిక నిస్తూంది.

ఇంకొకటి 20 నవంబరు 1910 వ తేదీగలది,—

“ 3 గంటలు. ఉపద్రవరమగుస్థితి. ”

వేరొకటి.

“ కాళ్లు వెచ్చగానే ఉన్నాయి. ”

మరొకటి.

“ 5 గంటలు. హృదయం అకస్మాత్తుగా బలహీనమైపోయింది. స్థితి విషమించింది. మంచు, గాలి, పోలీసు కాపలాలు. ”

5 నిమిషాలైన తర్వాతి వార్త.

“ టాల్ స్టాయి మరణించేడు. ”

*

*

*

టాల్ స్టాయికి దేవాలయాలలో అంతిమక్రియలు జరిపించడానికి ఫాదరీ లంగీకరించేరుకారు. కారణం?—ఆ దివ్యాదర్శాలనికై స్తవమతం తనలో ఇముడ్చుకోలేదు. ఆ మహాశక్తిని ఆ బూటకపు మతనిబంధనలు భరించలేవు! కనుక ఫాదరీలు తమ శక్తికి మించిన దానిని తమ కయిష్టంగా ప్రకటించి తమ యశమర్థతని కప్పిపుచ్చేరు.

కాని—ప్రజలు పెద్ద సమారోహంతో ఆతని కంత్వక్రియలు జరిపి స్వగ్రామంలోనే సమాధి చేశారు.

*

*

*

టాల్ స్టాయి మరణంతో ప్రపంచం ఒక మహాత్ముని—మహాకవిని గోల్పోయింది.

ఆతని అభిప్రాయాలు ఆదర్శపాత్రాలు. నిష్కలుషాలు.
పరిపూర్ణత్వానికి మార్గదర్శకాలు.

ఆతని కవిత్వం ధారాళమై, స్పష్టంగా ఉంటుంది. ఏ
విషయమునైనా ప్రజాకర్షకంగా వ్రాయగలిగి యుండడం ఆతనిలోనున్న గొప్పదనం.

పైప్రకరణాలలో చెప్పిన నవలలు, ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలేకాక అప్పుడప్పు డాత డెన్నో కథలు, నాటకాలూ కూడ వ్రాసేడు.

ఆధ్యాత్మికప్రపంచంలో అంతటి పూర్ణత్వం పొందిన వారు, సాహిత్యప్రపంచంలో అంత విశాల ఖ్యాతి పొందిన వారు, ఏదేశంలోను, ఏకాలంలోను తక్కువే. తన కాలంలో ఆ రెండురంగములలోను ఒకేమారు అంత తురీయావస్థకిపోయిన వాడొక్క టాల్ స్టాయ్!

విశ్వసాహిత్యమాల-రాజమండ్రి

(స్థాపితం : 1935)

సంపాదకులు:-మహీధర జగన్నాథన్ రావు

మాసపులు : మహీధరములు - ఎమ్. ఇలిన్	రు. 5	0
జనులు : మహాజనులు - ఇలిన్ డ్ర. పెగార్	5	0
జ్ఞానం - విజ్ఞానం - ఇలిన్ డ్ర. పెగార్	5	0
యక్షప్రశ్నలు-శాస్త్రీయ గ్రంథం-మూడోకూర్పు - బొమ్మలతో	2	8
ప్రకృతి - గతికర్కం	0	10
ప్రెడరిక్ ఎంజిల్స్	0	10
వానరుడు-నరుడు-పరిణామక్రమంలో కర్మపాత్ర	0	6
ఆచరణ - మావ - త్రి - తుంగ	0	6
ప్రజల ప్రజాతంత్ర నియంతృత్వం	0	8
నైరుద్ధ్యం -	0	12
దక్షిణపవనం - ఎల్మర్ గ్రీన్ - స్టాలిన్ మైక్ నవల	4	8
నాడు - నేడు; ఆదయంకో - నవల - రెండోకూర్పు	4	0
ప్రతీకార జ్ఞానం. నవల - రెండోకూర్పు	1	0
నా బాల్యం (గోర్కి అత్మకథ)	5	0
విజ్ఞాని హిలోవ్ - మహావిజ్ఞాని జీవితం	2	8
గోర్కిజీవితం. రెండోకూర్పు - బొమ్మలతో	2	0
లెనిన్ జీవిత కథలు. మూడోకూర్పు - బొమ్మలతో	1	0
కారల్ మార్క్సు ఉపదేశాలు. లెనిన్ - రెండోకూర్పు	1	8
గాజ్యంగ యంత్రం .. నాల్గవకూర్పు	0	4
రష్యా విప్లవం - 1905	1	4
రెండోకూర్పు	1	4
వామపక్ష కమ్యూనిజం - బాల్యవిప్లవం ..	2	0
ప్రపంచ కార్మికోద్యమ చరిత్ర - రెండోకూర్పు	1	4
చెకోవ్ కథలు 18 కథలు - 238 పుటలు	2	0
టాల్ స్టాయ్ కథలు - పది కథలు - మూడవకూర్పు	2	0
మసాసా కథలు - 19 కథలు 240 పేజీలు	2	0
గోర్కికథలు - ఆరు కథలు - 160 పుటలు	1	8
నాద్యా - వివిధ దేశాల కథలు - చక్కనివి	1	0
చీనా కథలు - ఆస్టాట్ ఎర్ట్బర్గ్ - 2 వ కూర్పు	1	0
డిప్యూటీ చైర్మన్ - చీనావిప్లవకథలు	1	0

అంధ్రుల చరిత్ర-ఖండవల్లి వాలేందుశేఖరం. ఎం. ఏ.	1 8
యూదుల చరిత్ర — ..	1 8
విప్లవ సందేశం	0 8
బలిదాన్. లియోనిడ్ లియోవీచ్—నాటకం	1 0
ఛాయ రేడియో నాటికలు-ముద్దా విశ్వనాథం	1 0

అవంతీ ప్రచురణలు : రాజమండ్రి వారి

రథచక్రాలు—రాజకీయ నవల	
రచన:-రామ మోహన్. 504 పుటలు క్రౌస్ వైజు వెల	3-8-0
ఓసమాలు — నవల-రామ మోహన్.	2-8-0

విజయభారతీ పబ్లికేషన్సు, రాజమండ్రి వారి

శబసింధు — హిందీ - తెలుగు నిఘంటు 1800 పుటలు
కర్త:- సాగి సత్యనారాయణగారు.

దెమ్మీ 1/8 వైజు. క్లౌజుకాగితం. క్యాలికోబైండ్ వెల 12-0-0

పునర్ముద్రణలో నున్న గ్రంథాలు

ఓళ్ళ దున్నేరు—సోవియట్ నవల-2వ ముద్రణ.

రచన:-హిరాభావ్. అనువాదం:-కృష్ణమోహన్.

నుమారు 600 పుటలు క్రౌ 1/8 వైజు వెల 6-0-0

లెనిన్ ఉపదేశాలు—సిద్ధాంతగ్రంథం మూడో ముద్రణ.

రచన:-సామిదత్తు; అనువాదం:-రామ మోహన్.

160 పుటలు క్రౌ 1/8 వైజు వెల 1-8-0

ఇండియా—మార్క్సు, ఎంజిల్స్ లేఖలు. ద్వితీయ ముద్రణ.

అనువాదం:-జగన్మోహన్.

ఆదనపు భోగట్టాలో-పుటలు 150. దేశపటముతో వెల 1-8-0.

వ్యవసాయ సామెతలు

వెల 2-0-0

సేకరణ:-నేదునూరి గంగాధరంగారు.

